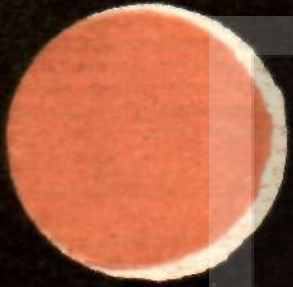

ANT

Haftalık Dergi • 11 Haziran 1968 • Sayı: 76 • 125 Kuruş

Seçimin Kesin
Sonucu: Türkiye
Sol'a Kayıyor

**Kennedy
niçin
öldürüldü?**

HAFTANIN NOTLARI

2

haziran

Tırmanıyor

Amerika'nın haziran ayı başında uygulanmaya başlayan yeni yıl bütçesi, cırtmanmanın devam ettirileceğini göstermektedir. Pentagon'a ayrılan 102 Milyar Dolar'lık ödemenin 28 Milyar Dolar'ı Vietnam savaşı için harcanacaktır. İkinci Dünya Savaşı'nın en yüksek seviyesine çıktığı 1944 yılında Amerikan savunma harcamalarına 76.8 Milyar Dolar ayrıldığı göz önünde tutulunca, Amerika'nın nasıl bir savaş kundaklığı içinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

İhracatçıya haraç

Tekstil sanayinde beklenen krizi önlemek üzere Demirel Hükümeti bir kararname hazırlamıştır. Kararnamede halen yüzde 36 - 40 oranında olan vergi ladesi yüzde 50 - 56'ya çıkarılmaktadır. Ayrıca gişe içinde garap ihraç eden ihracatçılara da ihraç ettikleri malın değerinin yüzde 20'si oranında bir ödeme yapılacaktır.

İlaç çıkmazı

İstanbul Ecza Odası Yönetim Kurulu üyeleri, bir basın toplantısı düzenleyerek, Sağlık Bakan'ının ilaç fiyatlarında 40 milyon liralık düşüş olduğu yolundaki iddiasını yalanlamışlar, fiyatı artan ilaç sayısının, fiyatı düşen ilaç sayısından bir buçuk misli fazla olduğunu açıklamışlardır.

Öğrenci kıyımı

Diyarbakır Eğitim Enstitüsü yöneticileri, bir süre önce öğrenci derneği seçimi sırasında olay yarattıkları iddiasıyla dokuz öğrenciyi çeşitli cezalara çarptırmışlardır. Öğrenciler, cezalandırılmalarının asıl nedeninin, «sol eğilimli gazete ve dergileri okumak, bunları okulda dağıtmak» olduğunu söylemişlerdir.

3

haziran

TÖS uyardı

TÖS bir bildiri yayımlayarak, İktidarın desteğiyle gelişen teokratik eğitimin başıboş gidişine Cumhurbaşkanı Sunay'ın parlamento üyelerinin, işçi ve öğrenci kuruluşlarının «duru demelerini istemiştir. Bildiride, Türkiye'deki 31.887 ilkökula karşılık, 12 bini resmi iznini olmak üzere 40 bin kur'an kursunun bulunduğu belirtilerek «bunlarla güdülen amaç, Türk halkını emperyalizm ve kapitalizmin tahakkümüne ve zulmüne tutsak etmektir» denilmektedir.

Parti kurdular

Amerikan zencileri, aralarında bazı beyazları da alarak «Özgürlük ve Barış Partisi» adı altında bir parti kurmuşlardır. Parti, Amerika Cumhurbaşkanı Johnson'a, dünya çapında bir üne sahip Dr. Benjamin Spock'u aday göstermiş, başkan yardımcılığı için de bir süre önce katledilen Dr. Martin Luther King'in eşi Coretta King aday olarak seçilmiştir. Dr. Spock, halen Boston'da gençleri ayaklanmaya teşvik ettiği iddiasıyla yargılanmaktadır.

Koalisyon çöktü

İtalyan Sosyalist Partisi, 81 çekimser oya karşı 145 oyla Hristiyan Demokratlar ile beş yıldan beri sürdürdüğü koalisyon hükümetinden çekilme kararı almıştır. Koalisyon yüzünden oy kaybettiği için çekilen Nenni sosyalistlerinin yerine Hristiyan Demokratlar, Cumhuriyetçi Parti ile birlikte bir azınlık hükümeti kuracaklardır.

DİSK'in adayı

Yeniden tesbit edilecek cumhurbaşkanlığı kontenjan senatörlüklerinden biri için, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, genel başkan yardımcısı Ehlilman Tuncer'i Cumhurbaşkanı Sunay'a aday olarak teklif etmiştir.

4

haziran

Beraat etti

«Sosyalist Türkiye» adlı eserinde komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla üç yıl önce mahkemeye verilerek iki yıl önce Trabzon Ağır Ceza Mahkemesinde 7,5 yıl hapse mahkum edilen Yargıç Ali Faik Cihan hakkındaki karar bir süre önce Yargıtay'ca bozulmuştur. Yargıtay Başsavcısının itirazı üzerine dosyayı yeniden inceleyen Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu da, Cihan'ın beraat ettirilmesi gerektiğine karar vermiştir. Harzlık soruşturması açılır açılmaz kendisine isten el çektilen Cihan, şimdiki görevine iade edilmesini beklemektedir.

ANT'a yeni dâva

Bir süre önce yazdığı «Fikir suçundan tevkifler devam ediyor» başlıklı yazısında Türk Solu Dergisi yazarlarından Mihri Belli ve Vahap Erdoğan'ın tutuklanmalarını tenkit ettiği için dergimiz genel yayın müdürü Doğan Özgürden ile o sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar hakkında Basın Savcılığı dâva açmıştır. Öte yandan, uzun süredir Ankara Cezaevi'nde tutuklu bulunan Türk Solu Dergisi sorumlu Müdürü Vahap Erdoğan, son duruşmasında serbest bırakılmıştır.

Yeni ruhsatlar

Petrol Dairesi, Mobil Exploration ve Panoli Company şirketlerine 5 numaralı Sifir bölgesinde ortaklaşa petrol arama ve işletme ruhsatı verildiğini açıklamıştır. 3507 hektarlık arazide kırk yıl süre için verilen bu arama ruhsatı, AP İktidarının yeraltı servetlerini yabancılarla paylaşma çabasına devam ettiğini göstermektedir. Bilindiği gibi, AP İktidarı geçenlerde de, Amerikan şirketlerine Marmara Rafinerisi kurma hakkı tanımış, ayrıca, yine yabancı şirketlerin kontrolündeki İpraz Rafinerisi'nin kapasitesinin artırılmasına da izin vermiştir.

5

haziran

Amerikan oyunu

Amerika Birleşik Devletleri'nin tevgik ve desteğiyle beş Güney Amerika ülkesi, Arjantin, Brezilya, Bolivya, Paraguay ve Uruguay, yeni bir bölgesel kalkınma grubu kurmağa karar vermişlerdir.

Johnson'un yollar, nehirler ve haberleşme kuruluşları için işbirliği teklifini kabul eden beş Güney Amerika ülkesinin kurduğu grup, aslında bölgedeki sol uyanışı önlemek için ekonomik tedbirler alacaktır.

Öte yandan, 21 Mayıs'ta Haiti'de patlak veren olaylarla ilgili haberlere konan sansür kaldırılmamıştır. Cap-Haitien hava alanına indirme yapan gerillaların kurdukları köprübaşının direncini kırmak için Haiti'de olağanüstü hal ilan edilmiştir. Bölgedeki çarpışmaların devam ettiği ve gerillaların her geçen gün biraz daha güçlendikleri anlaşılmaktadır.

İsrail saldırısı

Arap - İsrail Savaşı'nın yıldönümünde İsrail yeniden saldırıya geçmiş ve Ürdün'ü bombalamıştır. Ürdün'ün Irbid şehrinde 32 kişinin öldüğü, yüz kişinin de yaralandığı bildirilmiştir. İsrail Başbakanı Levi Eşkol, Ürdün'ün bombalanmasına Ürdün topçusunun sebep olduğunu, uluslararası anlaşmaların ihlali karşısında saldırıya devam edeceklerini söylemiştir. Öte yandan savaşın yıldönümü dolayısıyla Arap ülkelerinde gösteriler düzenlenmiştir.

Danıştay iptal etti

Adalet Bakanlığınca Van'a tayin edilen İstanbul C. Savcı Yardımcısı Basri Akgiray'ın tayin kararını Danıştay iptal etmiştir. Böylece, Türkiye'de ilk defa bir savcı hakkındaki tayin kararı Danıştay'ca iptal edilmiş olmaktadır.

Giap konuştu

Kuzey Vietnam Savunma Bakanı General Giap, Fransa'da yayınlanan L'Humanite Gazetesi muhabiri Madeline Riffaud'ya verdiği bir demeçte Amerika'nın savaşta kesinlikle kaybettiğini belirtmiş, Saygon Hükümetini de, sulara batmakta olan, kurtarıcısı Amerika'yı da sulara sürükleyen bir insana benzetmiştir. Giap, «halkımız hem kendi milli davası, hem de sosyalizm için mücadele eden diğer halklar için savaşmaktadır. Başka çaresi kalmadığı için hidrojen bombasına güvenen Amerika'nın yenilmezliği efsanesi yıkılmak üzeredir» demiştir. Giap, Amerikan usulü bir barış değil, Vietnam'lılara kendi kaderlerini kendileri tayin etme hakkı tanıyacak, bağımsızlık ve özgürlüklerini sağlayacak bir barış istediklerini de belirtmiştir.

Proleter bakkıya baskı!

Ekmeğini çıkardığı bakkı kayığının üzerine «PROLETER» ve «NATO'YA HAYIR» yazdığı için Büyücekmece'li bakkı Sami Gezer karakola çağırılarak sorguya çekilmiştir. Ayrıca NATO aleyhtarı broşürlerin kimin tarafından dağıtıldığını da açıklamaya zorlanan Sami Gezer, «Ben, emekçinin

sesini duyurmak için birlik olmamız ve yurdumuz için zararlı her şeye hayır dememiz gerektiğine inanıyorum. Beni bu şekilde sorguya çekmeğe hakkınız yoktur» demiştir. Yukarıdaki resimde proleter bakkı İsmail ve kayığı görülmektedir.

Güney Sanayi Şikesi

■ Tekstil sanayisindeki kriz yüzünden eldeki stokları ka-
baran ve hayli borçlanan Gü-
ney Sanayi'nin çıkardığı tah-
villerle ilgili olarak Ziraat
Bankası bir şikaye başvur-
muştur. Tahvil satın almak
üzere şirkete başvuran yurt-
taşlara önce taleplerin sıraya
konulacağı bildirilmiş, sonra
da *chepsi satıldı* denilmiştir.
Bunun üzerine yapılan küçük
bir soruşturma sonunda, Gü-
ney Sanayi'nin çıkardığı bütün
tahvillerin Ziraat Bankası'nın
13 Milyon Lira kredi açtığı
Ziraat Bankası Memurları
Yardımlaşma Kooperatifi ta-
rafından satın alındığı anla-
şmıştır.

İsteğin böylesi!

■ Devlet Meteoroloji İşleri Ge-
nel Müdürlüğü'nü ziyaret e-
den Başbakan Demirel, uz-
manlardan aynen şu istekte
bulunmuştur: «Bana öyle bir
tohum bulunuz ki, yağmur
istemese, Yeni mayısın ba-
şından itibaren yağmur is-
temeyecek tohumu bulun. Ö-
yle bir ekim zamanı söyleyin
ki, ve çiftçiye deyin ki, şu
mevsim arasında ek, bunu ek-
tin mi, bu, yaz yağmurları
istemeyiz...»

Tarımcı boykotu

■ Okumadan imzaladığı bir ka-
rarname ile tarımcılar ara-
sında büyük bir ayırımı ve
kayırmaya yol açan Tarım
Bakanı Dağdaş'ın sebep ol-
duğu Ziraat Fakültesi boyko-
tu, bakanlık önünde oturma
grevi yapılarak devam ettir-
ilmiştir. Dağdaş'ı mesleğine
ihanetle ve tutarsızlıkla suçla-
yan tarımcılar, bakana ver-
dikleri muhtıradaki ziraat yük-
sek mühendisleri arasındaki
dört yıllık mükemmelleşme beş
yılık mükemmelleşme ayrımının kal-
dırılmasını ve bunun için öde-
nen yevmiyelerde eşitliğin
sağlanmasını istemektedirler.

Paralellik

■ UNESCO istatistiklerinde be-
lirtildiğine göre, öğrencilerin
Fransa'dan sonra en elveriş-
siz durumda oldukları yer
Türkiyedir. 15 yıl önce 24 bin
olan öğrenci sayısı şimdi 91
bine ulaşmış olup 18 öğrenciye
bir öğretmen görevlisi düş-
mektedir. Bu durum tıpkı
Fransa'dakine benzemektedir.
Gerçek böyle olduğu halde,
Demirel, gençlik sorununu,
sadece emniyet müdürlükleri-
ne gerekirse şiddetle başvuru-
ması için emir vermekle çö-
zümleyeceğini sanmaktadır.

Kâzım Özalp öldü

■ Milli mücadele kahramanla-
rından, Atatürk'ün ve İnönü'nün
yakın arkadaşı Emekli
Orgeneral Kâzım Özalp geçir-
diği bir kalp krizi sonucunda
ölmüştür. Uçakla İstanbul'dan
Ankara'ya götürülen Özalp'in
cenazesi askeri bir tören-
le toprağa verilmiştir. Uzun
süre Büyük Millet Meclisi Ba-
şkanlığı da yapmış olan Kâzım
Özalp'in ölümü büyük üzüntü
yaratmıştır.

Aşıklar atışacak

■ 15 Haziran 1968 cumartesi gü-
nü Aşık Hava Tiyatrosu'nda
Türkiye'nin en ünlü halk
ozanları atışacaktır. Aşık Fer-
mani, Aşık İhsani, Aşık Mah-
zunî, Aşık Nesimi, Aşık Mak-
sudi, Hüseyin Kaçiran, Aşık
Temelli, Kul Hüseyin, Kul Ha-
san, Aşık Hüseyin Çırakman
Kul Ahmet, Şah Turna, Güllü
Şah, Şah Hacer geceye katıla-
cak, rakip olarak karşılıklı
aldıkları toplumcu olmayan
aşıkla atışacaklardır. Bu
konuda ilk açıklamayı yapan
Aşık Fermani, bütün aşıklara
meydan okuduğunu söylemiş-
tir. Gecenin davetiyeleri, Aşık
Hava Tiyatrosu'ndan ve Halk
Ozanları Derneği'nden 5 Lira
karşılığında verilmektedir.

DOĞAN ÖZGÜDEN

Terör Dalgası ...

Geçtiğimiz hafta, biri dışta, diğeri içte olmak
üzere, iki önemli olayı birden getirmiştir. Dış-
taki önemli olay, Birleşik Amerika Cumhurbaşkanlığı
için en kuvvetli aday sayılan genç ve liberal devlet
adamı Robert Kennedy'nin, tıpkı ağabeyi eski cumhur-
başkanı John Kennedy gibi, plânlı bir cinayete kurban
gittirilmesi. İçteki önemli olay ise, 2 Haziran seçimle-
rinde Türk halkının artık burjuva partilerinden yüz çe-
virdiğinin ve Türkiye'nin sola açılmağa başladığının
ortaya çıkmış olmasıdır. Her ne kadar ilk bakışta iki
olay arasında somut bir bağlantı kurmak mümkün de-
ğilse de, olayların derinine inildiğinde, ortak özellikler
derhal dikkati çekmektedir. İkinci Dünya Savaşı'ndan
sonra Türkiye'nin Amerika ile mutlak bir kader birliği
yaptığı ve kapitalist dünyanın süper liderinin her ba-
kından dümen suyunda gittiği göz önünde tutulursa, bu
bağlantıyı kurmak daha da kolaylaşacaktır. Son yıla-
rın gelişmeleri göstermiştir ki, Amerika'nın liderliğini
yaptığı ve Türkiye'nin de çıkarıcı çevreler tarafından
zorla dahil edildiği kapitalist dünya, bir yandan kap-
italizmi kendi iç çelişkileri, öte yandan sosyalist dün-
yanın gelişmesi ve ulusal kurtuluş hareketlerinin güç-
lenmesi yüzünden tam anlamıyla bir çöküş dönemine
girmiştir. Eğer Amerika'nın ölçülerine göre çok ilerici,
hattâ sola açık sayılabilecek iki kardeş birer devre ara-
lı siyaset arenasında birinci plâna çıkabiliyorsa, ve
Türkiye'de de emekçi sınıfları temsil eden bir sosya-
list parti bütün burjuva partilerinin gerilemeğe başla-
dığı bir dönemde ilerleme gösterebiliyorsa, her ikisinin
nedenini de kapitalizmin çöküşünde aramak lazımdır.

Bu çöküş her geçen gün biraz daha şiddetlen-
mekte, ancak çöküşün şiddetlenmesiyle birlikte
toplumun ilerici ve gerici güçleri arasındaki mücadele
de daha amansız hale gelmektedir. Egemen sınıflar, ik-
tidarın ellerinden yavaş yavaş kaymakta olduğunu gö-
rünce, demokratik mücadele yollarını bir yana bırak-
arak insanlıkla asla bağdaşmayacak kaba kuvvet göste-
rilerine, hatta cinayetlere tevessül etmekten çekinme-
mektedirler. Kennedy'lerin öldürülmesinin ardında,
egemen sınıfların rakamlara vurulamayacak men-
faat endişeleri yatmaktadır. John Kennedy'nin öldürül-
mesinin Lee Harvey Oswald adında dengesiz bir ada-
mın kişisel suçu olmadığı, genç başkanın silahsızlanma
ve barış yolundaki çabaları karşısında çıkarları tehli-
keye düşen büyük kapitalistlerin ve sağcılarının bu kor-
kunc cinayeti plânladığı, bir süre önce New Orleans
Savcısı Jim Garrison'un ağzından ANTT'de uzun uzun
açıklanmış bulunuyordu. Hiç şüphesiz ki, eline silah
verilen piyon kim olursa olsun, Robert Kennedy'yi öldür-
tenler de aynı çıkar çevreleridir.

Son seçim kampanyası göstermiştir ki, Ameri-
ka'yı baştan başa saran terör dalgası, sosyalist
hareketin gün geçtikçe güçlenmesi karşısında Türkiye'de
de de yayılmağa başlamıştır. Egemen sınıflar tarafın-
dan beslenen ve teşvik edilen zorbalar seçim kampan-
yası sırasında TİP'in toplantılarını basmışlar, sosya-
listleri tenhada çevirip dövmüşler, yaralamışlar, kurtu-
lusunu sosyalizmde görmeğe başlayan kitleleri tehditler
le yıldıрмаğa kalkmışlardır. TİP bugün oyların yüzde
5'ten fazlasını almıştır. Yani, Türkiye'de siyasi hakları
m kullanabilecek durumda olan her yüz vatandaşın be-
şli «sosyalist Türkiye» için oy kullanmıştır. Bugün yüz
seçmenden 5'inin sosyalizme yönelmesi karşısında bö-
ylesine hırçınlaşa kapılan egemen sınıfların yarın sosya-
list oyların yüzde 10'u, yüzde 20'yi bulması halinde cür-
etlerini nelerle vurduracaklarını tahmin etmek zor de-
ğildir. «Demokrasi ve özgürlük» adına demokrasiyi ve
özgürlüğü hangerleyen egemen sınıflar belki Türkiye'de
de birbirini ardına cinayetler plânlıyacak, hatta daha il-
eri giderek sağcı gazetelerin sabahın akşamı yazdıkları
gibi Endonezya misali katliama dahi girişeceklerdir.
Ama bütün bunlar tarihin soldan yana gelişimini asla
durduramayacaktır. Unutulmamalıdır ki, şiddet daha
şiddetli davet etmiştir. Ve bu terörde devam ettikleri
takdirde başkaları için hazırladıkları kan banyolarında
bir gün kendileri boğulacaklardır!

-KOMONİST. DÜZENİ BOZUYOR.

OLMAK, YA DA OLMAMAK.
İŞTE BÜTÜN MESELE.

HAMLET.

FİRSAT EŞİTLİĞİ

MİS
TİK

Oy farkı	Oran farkı	Oy farkı	Oran farkı	Oy farkı	Oran farkı	Oy farkı	Oran farkı
Adana +774	+ 1.35	Bolu + 2.245	+ 1.98	6. Antep + 1.506	+ 0.88	Konya + 2.129	+ 0.83
Adıyaman -394	- 0.79	Çankırı + 3.491(★)	+ 4.57(★)	İstanbul -10.276	+ 0.70	Malatya +15.485	+13.30
Aydın +50	+ 2.25	Çorum + 7.049(★)	+ 5.94(★)	İzmir + 1.904	+ 1.32	Manisa +78	+ 1.01
Bahçeşehir + 5.474	+ 3.09	D. Bakır - 4.607	- 4.45	Kastamonu + 5.324(★)	+ 4.04(★)	Maras + 4.610	+ 3.27
Bilecik -676	+ 0.99	Edirne + 1.342	+ 1.45	Kırklareli -48	+ 0.15	Nevşehir + 1.403(★)	+ 1.68(★)
Bitlis + 2.233(★)	+ 5.48(★)	İçel + 1.402	+ 1.22	Kırşehir + 1.407(★)	+ 3.61(★)	Ordu + 2.327	+ 0.99

Türkiye Sola açılıyor...

Çıkarcı çevrelerin halk oyunu yanıltmak için sarfettikleri bütün çabalara rağmen, 2 Haziran bir gerçeği açık seçik ortaya koymuştur: Türkiye sola açılmaktadır...

Evet, Senato yenileme ve milletvekilli ara seçimlerinde bütün burjuva partileri oy kaybederken gerek sayı, gerek oran olarak ilerleme kaydeden tek parti, Sosyalist Türkiye İşçi Partisi olmuştur.

2 Haziran seçimlerinde devlet hazinesinden ve başka kaynaklardan toplamı harcanan milyonlara, bağvurulan klâsik sindirme metodlarına rağmen Adalet Partisi senato ve milletvekilli seçimlerinin yapıldığı 28 ilde 1965'e göre 376 bin 427 oy, ortanın solu edebiyatı ile solun oylarını çelmeye çalışan Cumhuriyet Halk Partisi de 36 bin 417 oy kaybetmişlerdir. Buna karşılık 1965 seçimlerinde 28 ilde 147 bin 265 oy almış bulunan TIP, bu seçimde oy miktarını 208 bin 923'e çıkartarak 61 bin 658 fark sağlamıştır.

Bu gelişme, oy oranlarında daha somut olarak görünmektedir. Nitekim, bu seçimlerde AP, yüzde 8,38 oranında, CHP, ise yüzde 1,21 oranında gerilemiş, buna karşılık TIP, 1965'de oy oranı yüzde 2,41 iken bu seçimde bu oran yüzde 5,25'e çıkartarak yüzde 2,84 oranında bir fark yapmıştır.

Bu oranların daha basit şekilde izahı şöyledir:

1965 seçimlerinden bu yana her 10 bin Türk seçmeninden 838'i AP'den, 121'i CHP'den kopmuş, buna karşılık her 10

bin Türk seçmeninden 284'ü daha TIP'i destekleyenler arasına katılmıştır.

Yani bugün Türkiye'de her 10 bin Türk seçmeninden 525'i sosyalist ilkeleri benimseyerek Türkiye İşçi Partisi'ne oy vermiştir.

Bu sonuçların Türkiye açısından taşıdığı önemi, TIP Lideri Mehmet Ali Aybar, karşıdaki sayfada yer alan demecinde açıkça ortaya koymuştur. Gerek bu sayfanın üzerinde yayınladığımız tablo, gerekse 8. sayfada yer alan mukayeseli seçim tablosu, iler itibarıyla da partilerin nasıl gerilediklerini, buna karşılık TIP'in nasıl bir gelişme kaydettiğini göstermektedir.

Mahalli seçimlere gelince, önceki yorumlarımızda da belirttiğimiz gibi, bu seçimler ayrı bir özellik taşımaktadır. İktidar değişikliğine yol açmayacak olan bu seçimlerde tercihler daha çok bölgesel ihtiyaçların iktidardan yana bir yönetici tarafından daha iyi karşılanabileceği hesabına göre yapılmaktadır. Üstelik bu seçimlerde birleşik oy pusulası kullanılmaması da imkânları zayıf partilerin şansını baltalamaktadır. Bu itibarla mahalli seçimlerin, genel oy değerlendirilmesinde bir ölçü olarak kabul edilmesi mümkün değildir.

Bütün partiler hazineden yardım alırken ve çıkarcı çevreler tarafından milyonlarla beslenirken, oy pusulası bastırarak parayı dahi fakir üyelerinin günlük nafakalarından kesip sosyalist mücadeleye adanmış paraları toplayabilen, her gün

taşlı sopalı saldırılara göğüs germek zorunda kalan TIP'in senato ve milletvekilli seçimlerinde gösterdiği başarı, Türkiye'nin her şeye rağmen sola açıldığını, ve bu açılışın önümüzdeki yıllarda daha güçlü hale geleceğini ispatlamıştır.

Oy kaybeden AP'nin kurmayı şaşkınlık içinde..

Seçimlere teşkilatta bölünmelerle giren AP'nin kurmayı, 2 Haziran gecesi uykusuz geçirmiştir. Çeşitli kaynaklardan gelen seçim sonuçları değerlendirildikten sonra Demirel'e iletilmiş, gelen her yeni liste, iktidarın başının renkten renge girmesine sebep olmuştur.

Bakanlıktaki seçim bürosunu kapatarak kendisini tamamen seçimi yönetmeye veren İçişleri Bakanı Sükan, güvenlik kuvvetlerini esas görevlerinde kullanmadığı için 2 Haziran seçimleri Türk siyasi tarihinde «kanlı seçimler» olarak yer almıştır. Seçimlerde 17 kişinin ölümü ve 160 kişinin yaralanması ile sonuçlanan olayları dahi inkâr eden Sükan, «Seçimler olaysız geçti» diyerek kamuoyu ile alay etmeğe kalkışmıştır.

Aynı gün seçim sonuçları üzerine konuşan Demirel ise, «AP oyların yüzde 60'ını aldı»

diyerek ölçüyle adanmış kâğırmış ve suya düşen hayallerini dile getirmekten de kaçınmamıştır:

«Şayet 1961'deki seçim sistemi tathik edilseydi, 52 senatörün 52'sini A.P. alacaktı.» Oysa, gerek TRT, gerekse Anadolu Ajansı, AP oy oranının yüzde 60 değil, 1965'de yüzde 53, 1966'da yüzde 57 iken 2 Haziran 1968'de yüzde 49,82'ye kadar düştüğünü bildirmiştir.

AP oylarının düşmesi kadar önemli olan bir nokta da AP teşkilatının isyanıdır. Ön seçimlerde çevrilen dolaplar yüzünden aday olamayan ve genel merkezce veto edilen AP'liler, Genel Merkez'in «mahalli seçimlerde bağımsız olarak adaylığını koyanlar ihraç edilecektir» tehdidine hiç aldırmadan seçime bağımsız olarak katılmışlardır. Sonuç olarak en az 150 yerde oğmaz AP adayları belediye başkanlığı seçimini kazanmıştır. Böylece başına bir dert daha alan Demirel, şaşkınlık içindedir. Gazetecilerin bu bağımsızlar hakkında ne yapacağını kendisine sorması karşısında Demirel her zamanki gibi hiçbir anlam taşımayan tekerlemelerle durumu kurtarmağa çalışmıştır: «Daha evvel alınmış kararları var partinin. Şu anda böyle bir münakaşanın açılması için ne sebep var ortada? Ne de lüzum var? Şu anda var olan bir mesele değildir.»

Gerçekten de Demirel'in öyle isyan edenlerle falan uğraşacak zamanı da yoktur. Çünkü,

AP'nin geleceği ile ilgili çok daha önemli «türü çeşitli» olaylar cereyan etmektedir.

Seçim propagandası sırasında eski Demokratların siyasi haklarının iadesi sloganını ortaya atan YTP, eski gücünü kazanabilmek için büyük oynamaktadır. YTP ile eski Demokratlar arasında radyo konuşmalarıyla kurulan ilişki, hızla gelişmektedir. Zaten eski Demokratların ayağını AP'den kesen ve Bayar'a kesinlikle cephe alan Demirel'den «hayır» olmadığını anlayan Yassıada mahkûmları, YTP Genel Başkanı'na çengel atmakta gecikmemişlerdir. AP'yi içten ele geçirme çabalarında yenilgiye uğrayan Bayar ve takımı, iç savaş yerine Demirel'e ve çevresindekilere karşı dış savaşın daha başarılı olacağını umarak harekete geçmişlerdir.

YTP ve eski Demokratlar ateşe oynuyorlar..

2 Haziran seçim sonuçlarına göre bugüne kadar sürdürülen tutumla iflastan kurtulamayacağını anlayan Azizoglu, geçen çarşamba gecesi YTP'nin yetkili organlarını toplantıya çağırmıştır. Amaç, eski Demokratların sempati ve desteğiyle birlikte oylarını almak ve AP'yi açmaza sürüklemektir. YTP'nin yeni planı perşembe günü bir bildiri ile açıklanınca çok kimse hayretler içinde kalmıştır. Çünkü iktidar uğruna ateşe oynamaktan çekimeyeceklerini böylece ortaya koyan YTP'li politikacılar şu planı hazırlamışlardır:

1 — Anayasamın değiştirilmesini öngören bir kanun teklifi hazırlanacak ve üçte iki oyu sağlanması için harekete geçilecektir. Eğer AP'li desteklerse, eski Demokratlar'a siyasi haklarının iadesini ve tabii senatörünün kaldırılmasını sağlayacak bir anayasa değişikliği gerçekleştirilecektir.

2 — Ders ve hukuk kitaplarından 27 Mayıs ile ilgili bölümler çıkartılacaktır.

«Müslüman Kardeşler» ve «bağımsız belediye başkanları» problemleri yanında bir de bu problemle karşı karşıya kalan Demirel tam bir çıkmaza girmiştir.

AP'nin bu dev sorunları 1969 genel seçimlerine kadar çözümlenmesi mümkün değildir ve Demirel konuladıkça daha da

Kel başa şimşir Süleyman

Yok, efendim, yok!.. Ümidimi kestim gayrı, iş yok bu halkta... Kendisine hizmet edenlerin kadrini bilmiyor... Kim artını savazladıkça, elini tırmıyor... kedi gibi... Tevekkeli İsmet Paşa, 1950 seçimlerinin neticesini aldığı anda, Nankörler! diye feryad etmedi!.. Ne dedin?.. Canım, sen bakma bizim ortadan konuştuklarımıza, siyaset icabı o... Yoksa, Allah için, büyük babalık ettiydi halka... Ama anlamadılar... Fazla dolasıp yorulmasın diye yol vergisi aldığını, muasır memleketlerin terbiye seviyesine erişmesi için candarma dayığı attığını, yuldu gözü açılmasını, güneşten yannmasının diye bula-beret madenlerde çalıştırıldığını, takdir edemediler... Ya Adnan Bey'e ettikleri küfranlık!.. Adam canını dişine taktı, çalıştı, adam olsunlar diye...

Her mahallede bir milyoner ve her milyonun kapısına bir tümen dilenci yettirdi... Ormanları kesti, odun etti, odunları kesti, mebus etti... Sen ekece-

ğin, ben ekeceğim diye kavga edip vurmasını diye fazla toprakları Amerikalılara üs verdi... Ama kadrini bildiler mi?.. Ne gezer!.. Zambak İhtilâf'ından sonra, Vadi'deki Zambak'la Zambaklar Memleketi'nden gayri kitap ekumamış komitacıların Anayasa Lafarandümp'na, tısları bile çıkmadan, kuzu kuzu gidip oy verdiler... İyi söyledin, doğru, vallahi!.. Yabancıları da yüzümüzü kara çıkardılar... Amerikalılara da çekirmeğe başladılar... Elin-oğlu is anasının örekesinden kalkmış gelmiş buraya, zahmet etmiş, lütfetmiş, tenezzülün ananı bellemek için... Sen tut güldü, tam gözü kızmışken herifin, debelenmeğe başla!.. Ulan, hurbo, ömründe iki beşik kayırmeyi yan yana gördün müydü acaba!.. Şimdi o beğenmediğin Amerikan gâvurunun sayesinde götü açık bebelerin bile 20.000 lira borçla doğuyor!.. Şu son seçimlerde bize yaptıklarına bakarsa, be bilâder!.. Şunun şurasında daha kaç gün oldu, daha yeni hizmete başla-

dık... O da bin türlü ayak-bağıyla... Anayasa Mahkemesi, Danıştay-mayıştay, estek köstek... Şöyle ağır tadıyla bir ücretleri iyice düşürüp, fiyatları yükseltip halka ihh! dedirttik... Açık, fıkarak berdevam ya, daha bir esaglı zayıflatamadık halkı, dilediğimizce endamını düzelttik... Bir türlü Kıbrıs'ı verip, halâs edemedik memleketi bu yeşil belâdan... İşçi Partisi'ni bile kapatamadık... Dedikim gibi, daha için basındayız. Tam biz çoğunluğumuzu kabartıp şu Anayasa'yı kuşa benzetelim diye uğraşıp didirirken, sen tut, planmadan oylarımızın yüzde 57'den 51'e düşer!.. Bu kadar olmaz artık!.. İnsaf diye bir şey var!.. Gidip söyliyeceğim Süleyman'a, boğuna uğraşmanın hiç!.. Adam olacağı yok bu halkın!.. Anladık bize lâyk bir halk olamıyacak bunlar!.. Bu halka, bu kel başh halka değmez şimşir Süleyman... Yol yakından toplanalım biz çekip kuyruğunu kır beygirin, tersinden de olsa binelim üstüne, vuralım gurbete. ve şanımıza lâyk bir başh halk arayalım!

Can YÜCEL

	Oy farkı	Oran farkı
Sinop	+ 3.491 (★)	+ 1.50 (★)
Sivas	+ 2.115	+ 2.90
Urfa	+ 1.585	+ 1.76
Zonguldak	+ 795	+ 1.31

Not: (★) işareti bulunan illerde TİP 1965 seçimlerine katılmamıştı.

batağa gömüleceğe benzemektedir. Demirel'in aklına ilk gelen, ordu üst kademelerinde işi kurduğu kimselerin desteğini sağlamak olmuştur. Fakat, seçim propagandası arasındaki konuşmaları ve davranışlarıyla AP, ordu ile arasındaki derme çatma köprüleri de atmıştır.

Seçimi 9 gün geçe

Seçimi dokuz gün geçe Türkiye'nin emekçi geleceği bakımından durumu : Emekçi halkın partisi Türkiye İşçi Partisi bir iki yer dışında yurda yaygın bir ilerleme sağladı. Yüzde olarak eskisinden çok sayıda öncül emekçi ve emekten yana aydın, oy sandıkları bağında el birliği, söz birliği etti. Türkiye İşçi Partisinin yurt gerçeklerini yansıtan açık ve kesin programını onayladı. İlk kez, emeğin temsilcileri yöre meclislerine girdi.

1961'den bu yana her bir seçimde emekçilerin sosyalizm davasına kattığı oy yüzdesi artıyor. Bu demektir ki emekçiler arası bilinçlenme, dayanışma ve karar yüzdesi artıyor. Belki ağır artıyor ama artıyor. Artacak da. Emekçi oyu deyip geçmeyin. Ağır sular derin akar. Bize gelen oy ne AP'nin geriye dönüşü atıl oyu, ne CHP'nin orta karar kuşku oyu, ne de çurçur partilerin gaskın oyu. Bizimki emeğiyle geçenlerin, işin iş, gücünü güç bilenlerin iletici çavrik dinc oyu Sayımı hafif olsa da yükümü ağır.

Emekçi halkın gündide çoğalan bir bölümü, yurt yönetimine kendi ağırlığını kendisi komadıkça işlerin yoluna konmayacağına, hele yurdun uzun erimli gerçek ihtiyaçlarının hiç belirenemeyeceğini görüyor. Onun için de, giderek, Türkiye'de bir emekçi iktidarı istiyor.

Karşınızdakilerin yalanı dolanı boğuna. Biz zorbalığa da aldatmacaya da aslıyız. Ne birinin avına ne öbürünün tavına geleceğiz; emekçi halk olarak emekten yana vicdanı bütün kişiler olarak, kendi oyunuzla dileğinizle yakında muhakkak bir yere varacağız ve orada sosyalizmin hak doğuşunu vereceğiz. Bugün meclislerde meydanlarda, «Biz sandıktan çıktık!» diye gergine dolanlar, birgün gelir sandıklardan ne tür bir oyun çıktığını görürler. Görürler de gaşarlar. O gün ıste günümüzdür. Seçimi dokuz gün geçe o gününden yakınız.

T. AĞAOĞLU

Kennedy'nin öldürülmesinden sonra kendi derdine düşen Johnson'un ise Demirel'e mevgü olabilmeli çok uzak ihtimaldir. Bu durumda Demirel'in, YTP'nin oyununu bozabilmek için, İnönü'ye kur yapması dahi mümkündür.

Demirel, aslında kendi kazdığı kuyuya kendisi düşmüştür. Çaresizdir ve hiç umulmadık bir anda, aynen 1961'de olduğu gibi partiyi ortada bırakıp çekilmesi de mümkündür.

Oy kaybeden CHP hala kendi kendini aldatıyor.

Ortama Solu denemesindeki CHP ise, seçimden hemen sonra zafer türkülerini söylemeye başlamış, hattâ CHP taraftarı yazarlar Ecevit'i seçimlerin «tek ve hakiki galibi» ilan etmiştir. Ancak sonuçlar kesinlikle belli olunca anlaşılmıştır ki, CHP «zafer kazanmak» göyle dursun, öncelikle seçimlere göre oy kaybetmiştir.

CHP çevrelerine göre, bir kısım oyların GP'ye kayması na rağmen CHP'nin büyük miktarda oy kaybetmemesi, Ortanın Solu ekibinin, yani Ecevit'in başarısıdır. Yani CHP, GP'ye giden sağ oyların yerine esol oylar transfer ederek az bir kayıpla durumunu korumuştur. Ancak gerçek şudur ki, GP, CHP'den değil, büyük ölçüde AP'den oy almıştır. Seçim sonuçları, AP'nin kaybettiği oyların daha çok GP'ye kaydığını göstermektedir. Üstelik CHP soldan oy da transfer edememiştir. Zira, solu temsil eden TİP'in oy miktarı azalmak göyle dursun yüzde 100 civarında bir artış göstermiştir.

Kendi kendini aldatmaktan kurtulamayan CHP'nin seçim sonrasında nasıl bir gelişme göstereceği merak edilmektedir. Ecevit'çiler alınan sonuçları başarı olarak gösterirken, Göbekçiler, CHP'nin resmen oy kaybettığını, hattâ sendikası Osman Soğukpınar'ın aday gösterilmesi yüzünden CHP'nin e- lindeki Ankara Belediye Başkanlığı'nın da kaybedildiğini ileri sürerek iç iktidarı ele geçirmek üzere daha şimdiden harekete geçmiştir.

GP'NİN HESABI

2 Haziran seçimlerinde umduğunu bulamayan Güven Partisi, her ne kadar «üçüncü parti» durumuna gelmişse de, Senato'da dört üyelik kaybetmiştir. 2 Haziran'da alınan oylara ve seçim sistemine göre, GP'nin halen Millet Meclisinde bulunan 33 milletvekilinden en azından yarısı 1969 seçimlerinde tekrar parlamentoya gire-

Aybar: seçimlerde ilerleyen tek parti TİP'tir

● Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar seçim sonuçlarıyla ilgili olarak basına aşağıdaki demeci vermiştir:

2 Haziranda yapılan senato ve milletvekili seçimlerinde oyları mutlak bir artış kaydeden tek parti Türkiye İşçi Partisidir. AP ve CHP 1965 genel seçimlerine göre oy kaybetmişlerdir. AP'nin 28 ilde kaybettiği oy sayısı 376.427'dir. CHP'nin kaybı da 36.417'dir. Buna karşılık Türkiye İşçi Partisi 1965 de 147.263 oy almışken (Henüz sonucu belli olmayan Adana hariç) bu seçimlerde 200.223 oy almıştır. Ve böylece seçimlerin yapıldığı 28 ildeki oy oranı %3.37 den; %5.25'e yükselmiştir.

İştirakin düşük olması ve bu düşük iştirake rağmen Türkiye İşçi Partisinin aldığı oy sayısını ve oy oranını artırmış bulunması, Türkiyeyi iflâsa sürükleyen ve emekçi halka karşı olan AP iktidarına vatandaşlarımızın gittikçe kabaran ölçülerde «Hayıra dedikinin» açık bir delilidir.

Her partiye aldığı oy oranında senatör çıkartmak imkânını veren milli bakiye sistemini AP, Anayasayı çiğneyerek değiştirmemiş olsaydı Türkiye İşçi Partisi en az iki senatörlük kazanacaktı. AP'nin oylarındaki kesin düşüş ve baskılar karşısında halkın büyük ölçüde seçimlere katılmamış olması AP'nin Seçim Kanununu değiştirmekteki Anayasaya sırt çeviren telâşının nedenlerini pek açık olarak ortaya koymuştur.

Üstelik AP, iktidarı, seçim kampanyası boyunca ve seçimlerde türlü kanunsuz işlerle seçim güvenliğini yok etmiştir. Seçim kampanyası açılmadan çok önce AP, iktidarı, Türkiye İşçi Partisine karşı kesif bir yalan ve iftira kampanyasına girişmiş, taşlı sopalı saldırılar tertipleyerek halkı Türkiye İşçi Partisinden soğutmaya ve Türkiye İşçi Partilerini yıldırmaya kalkmıştır. Bu saldırılar seçim propagandaları süresince giddetlerini artırarak devam etmiştir. Türkiye İşçi Partisine oy verecek köylere ve mahallelere hiç bir kamu hizmeti yapılmıyacağı, Türkiye İşçi Partilerinin işlerinden atılacağı yolundaki tehditler ve T. İşçi Partilerinin gerçekten emeğiyle oynanması büyük bir vatandaş kitlesinin seçimlere katılmaması engellemiştir. Bu şartlar altında, Türkiye İşçi Partisi olduğunu söylemek, Türkiye İşçi Partisi için propaganda yapmak âdeta kahramanlık haline gelmiştir. Birçok yerde valiler, kay-

makan ve emniyet âmirleri bu kanunsuz işleri önleyecek yerde zorbaları korumuştur. Şüphesiz Anayasamızı hiçe sayan ve kanunları çiğneyen Demirel hükümetinde ve partizan idare âmirlerinden bu ağır suçlarının hesabı aradan ne kadar zaman geçerse geçsin mutlaka sorulacaktır. Fakat, taşlı sopalı saldırılara, yalan, iftiraya, idarenin partizanca davranışlarına ve parama AP, ye ve öteki partilere sağladığı geniş imkânlarla rağmen yukarıda belirttiğim gibi Türkiye İşçi Partisi bu seçimlerde oyların hem sayıca hem oran olarak artırmıştır.

AP, iktidarının halka karşı olduğu ve Türkiye'yi batırdığı rakam rakam ortadadır. AP, iktidarı geldiğinden beri millî gelirin bölünüşündeki adaletsizlik artmıştır. Zengin daha çok zengin, fakir daha çok fakir olmuş ve fukaraların sayısı çoğalmıştır. Topraksızlık daha giddetle hissedilir bir dert haline gelmiştir. Hayat pahalılığı, işsizlik artmıştır. AP, iktidarında küçük üreticileri, tefeci ve aracılara daha çok sömürme imkânlarına kavuşmuşlardır. Yolsuz, susuz, okulsuz, köylere sayısız çoğalmıştır. Türkiye'nin dışa bağıtlığı ve borçları artmıştır. Amerikan askeri üslerinin haysiyet kırıcı ve güvenliğini tehdit eden imtiyazlı durumlarında bir değişiklik olmamıştır.

Türkiye «tatlı kârların», sağlandığı kapkaç düzeninin azgın çarklarının gittikçe hızla döndüğü bir ülke halindedir. Demirel, eğitilmeyen şartlarda ve megru olmayan yollardan aldığı oylara bakarak bu durumu ilâhiyeye sürdürebileceğini sanmaktadır. AP'nin aldığı oyların halkın sosyalizmi reddettiği anlamına geldiğini söyleyen Başbakanla 1969 da görüşeceğiz.

Gerçekten Demirel iktisadi buhran içinde yapılacak olan 1969 genel seçimlerinde, karşısında uyanmış, haklarına sahip çıkan emekçi halk kütlesini bulacaktır.

Bu seçimlerden sonra halkın bize gösterdiği artan teveccühünden de gevkenerek Anayasayı, demokrasiyi savunmakta kendimizi daha güçlü hissediyoruz. Kapkaç düzenine ve Amerikan emperyalizmine karşı mücadelemizi, halkın kurtuluşu yani sosyalizm ve bağımsızlık için mücadelemizi daha büyük bir sevk ve azimle yürüteceğiz.

meyecektir. Bu tehlikeyi gören GP'iler, daha şimdiden küçük partileri birleştirmek yolunda temaslara geçmişlerdir. YTP'li Tahsin Banguoğlu'nu aracı olarak kullanan GP, 2 Haziran seçimleriyle artık silinmeye yüz tuttukları anlaşılan MP, CKMP ve YTP'yi birleştirmeye çalışmaktadır. Daha çok ikili- lili sohbetlerde işlenen bu teklif, halen büyük kongre hazırlıkları içinde bulunan Birlik Partisi'nce şimdilik reddedilmiştir. BP, genel başkanı devirip yerine Türkiye çapında isim yapmış birini getirme çabası içindedir. Kasım Gülek genel

başkanlık için yapılan tekliflere henüz kesin cevap vermemiştir, fakat kabul etmesi sürpriz olmayacaktır.

YTP ise, yukarıda açıkladığımız gibi, eski Demokratları kazanma ve anayasayı değiştirme hesapları içindedir. CKMP de şimdilik birleşmeye yan çıkmakta, MP ise ehele siz öteki- lerle bir anlaşın, sonra oturup konuşuruz» demektedir. 11 bağımsız milletvekiline gelince, onlar da birleşmede «garanti» edilmelerini istemektedirler.

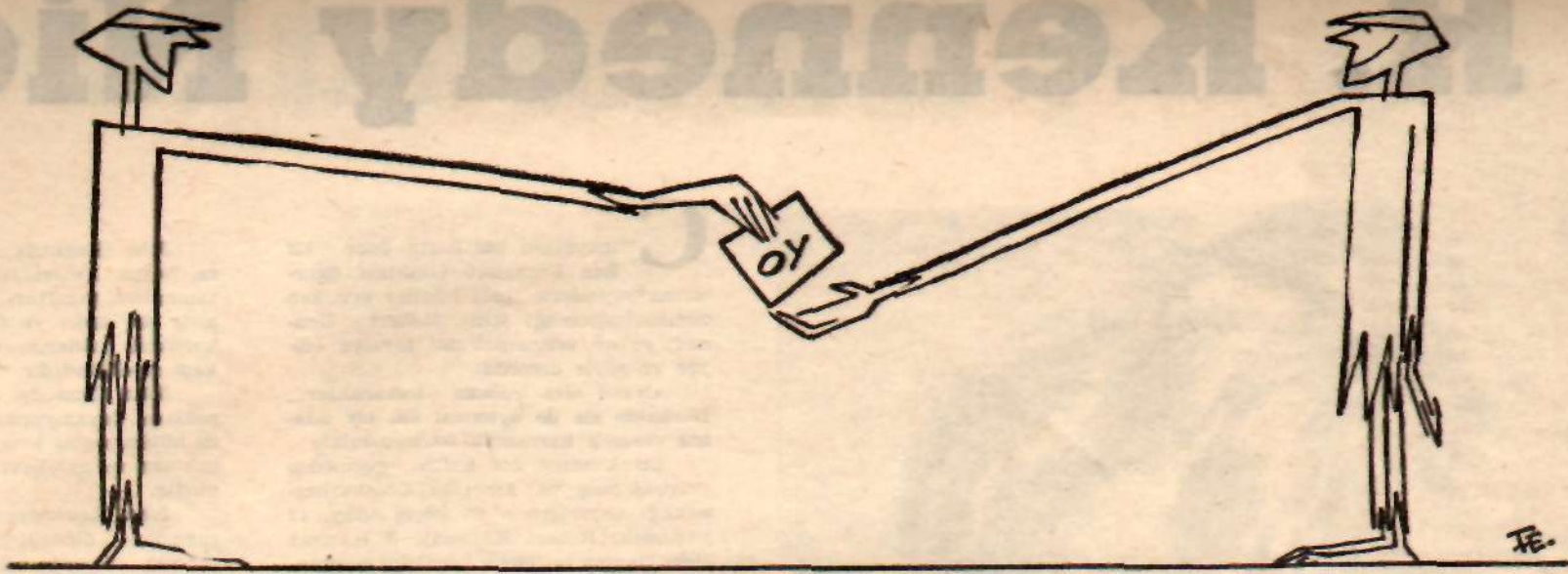
Can derdine düşmüş olan GP milletvekilleri bir yandan birleşme'yi gerçekleştirmeye çalış-

ırken, bir yandan da bu gebbüsün suya düşmesi hayı AP'ye kapağı atmaz. Göbekçiler'in ağır basacağı CHP'ye dönmeyi planlamadılar.

Noticede bulunan formalar olursa olsun, görüldüğü kadar küçük partiler artık potansiyelinden silinecektir. ve AP gibi denemiş, paradede, her geçen gün vatandaşın güvenliğini kaybetmektedir. ligme gösteren tek siyasal iktidar, emekçilerin sosyalist iktidarı ve ağır da olsa, ge- olsa, Türkiye kararlı bir şekilde sola açılmaktadır.

Mukayeseli seçim sonuçları

ADANA :				GAZİANTEP :				MARAS :							
AP:	1965:	133799	— % 53,9	GP:	1968:	7219	— % 9,45	AP:	1965:	76799	— % 51,72	AP:	1965:	55640	— % 48,16
	1968:	82653	— % 46,03	CKMP:	1965:	4696	— % 6		1968:	61942	— % 43,35		1968:	60179	— % 46,05
CHP:	1965:	88229	— % 35,6	MP:	1965:	15603	— % 19,93	CHP:	1965:	56133	— % 37,80	CHP:	1965:	27609	— % 23,89
	1968:	68524	— % 34,54		1968:	8388	— % 11,25		1968:	40164	— % 28,16		1968:	32191	— % 24,64
TİP:	1965:	7926	— % 3,2	ÇORUM :				CKMP:	1965:	2282	— % 1,53	TİP:	1965:	2284	— % 1,97
	1968:	8700	— % 4,55	AP:	1965:	73486	— % 50,7	YTP:	1965:	4412	— % 2,97		1968:	6894	— % 5,27
CKMP:	1965:	5695	— % 2,3		1968:	55667	— % 42,17	MP:	1965:	3788	— % 2,55	YTP:	1965:	4099	— % 3,54
	1968:	5553	— % 2,88	CHP:	1965:	35068	— % 24,2		1968:	2664	— % 1,86	MP:	1965:	11329	— % 9,80
MP:	1965:	8628	— % 3,5		1968:	32413	— % 23,09	GP:	1968:	30537	— % 21,37		1968:	10087	— % 7,71
	1968:	4139	— % 2,14	CKMP:	1965:	6055	— % 4,2	TİP:	1965:	5064	— % 3,41	Bagım:	1965:	14570	— % 12,61
ADIVAMAN :					1968:	3805	— % 2,75		1968:	6100	— % 4,26		1968:	21312	— % 16,31
AP:	1965:	29309	— % 41,79	MP:	1965:	18456	— % 12,7	KASTAMONU :				NEVŞEHİR :			
	1968:	42652	— % 54,62		1968:	8579	— % 11,21	AP:	1965:	90738	— % 61,48	AP:	1965:	28660	— % 47,32
CHP:	1965:	18711	— % 26,67	GP:	1968:	9567	— % 9,24		1968:	62904	— % 47,84		1968:	22595	— % 43,30
	1968:	30892	— % 40,12	YTP:	1965:	9899	— % 6,8	CHP:	1965:	29315	— % 19,86	CHP:	1965:	15497	— % 25,58
TİP:	1965:	1943	— % 2,77	TİP:	1968:	7049	— % 4,72		1968:	28378	— % 21,58		1968:	9839	— % 18,85
	1968:	1549	— % 2,01	Bagımsız	1968:	1543	— % 6,78	CKMP:	1965:	7466	— % 5,05	TİP:	1968:	1403	— % 2,68
CKMP:	1968:	1418	— % 1,84	DIYARBAKIR :				YTP:	1965:	4888	— % 3,31	MP:	1965:	16408	— % 27,09
MP:	1968:	1079	— % 1,40	AP:	1965:	31936	— % 28,83	MP:	1965:	14385	— % 9,74		1968:	14862	— % 28,48
AYDIN :					1968:	60126	— % 46,20		1968:	13904	— % 9,89	GP:	1968:	3482	— % 6,67
AP:	1965:	130247	— % 72,29	CHP:	1965:	25695	— % 23,19	KIRŞEHİR :				ORDU :			
	1968:	84470	— % 61,19		1968:	12798	— % 9,83	AP:	1965:	28766	— % 30,83	AP:	1965:	79843	— % 53,20
CHP:	1965:	37771	— % 20,96	CKMP:	1965:	3799	— % 3,43		1968:	15568	— % 39,94	CHP:	1965:	54275	— % 36,20
	1968:	29284	— % 21,21		1968:	4244	— % 3,26	CHP:	1965:	14074	— % 24,87		1968:	58020	— % 34,30
MP:	1965:	5408	— % 3	YTP:	1965:	25599	— % 23,11	MP:	1965:	13741	— % 35,26	TİP:	1965:	5212	— % 3,50
	1968:	3017	— % 2,18	MP:	1965:	1867	— % 1,68		1968:	10912	— % 19,28		1968:	10349	— % 6,11
GP:	1968:	3226	— % 5,95		1968:	48328	— % 37,14	CHP:	1965:	10912	— % 19,28	CKMP:	1965:	4594	— % 3,10
TİP:	1965:	6733	— % 3,73	TİP:	1965:	8867	— % 8		1968:	5585	— % 14,33		1968:	3858	— % 2,10
	1968:	6689	— % 4,81		1968:	4620	— % 3,55	TİP:	1968:	1407	— % 3,61	MP:	1968:	6518	— % 3,85
CKMP:	1968:	2345	— % 1,69	EDİRNE :				GP:	1968:	2665	— % 6,84	SİNOP :			
BALIKESİR :				AP:	1965:	53736	— % 56,36	CKMP:	1965:	2746	— % 4,85	AP:	1965:	26742	— % 34,69
AP:	1965:	152847	— % 63,06		1968:	49025	— % 51,59	KIRKLARELİ :				1968:	32316	— % 43,30	
	1968:	129191	— % 60,19	CHP:	1965:	29180	— % 30,60	AP:	1965:	53104	— % 60,61	CHP:	1965:	20763	— % 26,93
CHP:	1965:	69040	— % 28,48		1968:	29460	— % 31		1968:	44392	— % 60,83		1968:	25470	— % 32,86
	1968:	61778	— % 28,50	TİP:	1965:	2891	— % 3,03	CHP:	1965:	27123	— % 30,96	TİP:	1968:	3491	— % 4,50
TİP:	1965:	5963	— % 2,40		1968:	4233	— % 4,45		1968:	26845	— % 32,55	GP:	1968:	9837	— % 12,69
	1968:	11437	— % 5,49	CKMP:	1965:	1730	— % 1,81	TİP:	1965:	2716	— % 3,10	CKMP:	1965:	6295	— % 8,01
CKMP:	1965:	3344	— % 1,37	YTP:	1965:	1489	— % 1,56		1968:	2668	— % 3,23		1968:	4075	— % 5,25
	1968:	5228	— % 2,43	MP:	1965:	6309	— % 6,61	GP:	1968:	6034	— % 7,31	MP:	1965:	11660	— % 15,12
MP:	1965:	8406	— % 3,42	GP:	1968:	8486	— % 8,93	CKMP:	1965:	1122	— % 1,28		1968:	2317	— % 2,98
	1968:	8386	— % 3,80	İÇEL :				MP:	1965:	3541	— % 4,04	GP:	1968:	9837	— % 12,69
BİLECİK :				AP:	1965:	89569	— % 59,54	KONYA :				AP:	1965:	82060	— % 39,40
AP:	1965:	29793	— % 56,91		1968:	71509	— % 59,50	AP:	1965:	169612	— % 54,16	1968:	72950	— % 39,64	
	1968:	25694	— % 54,76	CHP:	1965:	48358	— % 32,15		1968:	145255	— % 49,64	CHP:	1965:	69172	— % 33,20
CHP:	1965:	16315	— % 31,16		1968:	42806	— % 30,23	CHP:	1965:	78308	— % 25		1968:	68425	— % 37,18
	1968:	10498	— % 29,38	TİP:	1965:	4271	— % 2,83		1968:	51259	— % 17,51	TİP:	1965:	5484	— % 2,60
TİP:	1965:	1600	— % 3,05		1968:	5579	— % 8,94		1968:	6752	— % 2,11		1968:	9708	— % 5,27
	1968:	924	— % 2,01	CKMP:	1965:	3103	— % 2,19	CKMP:	1965:	8882	— % 3,03	CKMP:	1965:	7779	— % 3,70
CKMP:	1965:	2013	— % 3,84	YTP:	1965:	1950	— % 1,29		1968:	6035	— % 1,92		1968:	6700	— % 3,64
	1968:	1386	— % 3,01	MP:	1965:	6265	— % 4,18		1968:	7330	— % 2,50	MP:	1965:	14683	— % 7,10
MP:	1965:	2526	— % 4,82		1968:	5295	— % 3,73		1968:	4967	— % 1,58		1968:	13481	— % 7,52
	1968:	897	— % 1,93	GP:	1968:	13292	— % 9,38		1968:	29254	— % 9,99	GP:	1968:	12760	— % 5,27
GP:	1968:	3609	— % 8,86	İSTANBUL :					1968:	50637	— % 17,30		1968:	88635	— % 46,03
BİTLİS :				AP:	1965:	331447	— % 53,15	MALATYA :				URFA :			
AP:	1965:	18644	— % 49,22		1968:	226871	— % 49,46	AP:	1965:	38350	— % 30,01	AP:	1965:	41486	— % 34,90
	1968:	21160	— % 51,97	CHP:	1965:	85479	— % 79,74		1968:	30862	— % 26,30		1968:	57581	— % 53,42
CHP:	1965:	6608	— % 17,44		1968:	140434	— % 30,61	CHP:	1965:	63310	— % 51,20	CHP:	1965:	36307	— % 30,55
	1968:	17329	— % 42,54	CKMP:	1965:	9250	— % 1,48		1968:	55303	— % 47,13		1968:	33220	— % 30,82
TİP:	1965:	2233	— % 5,48		1968:	9634	— % 2,10		1968:	4707	— % 3,80	YTP:	1965:	10835	— % 9,11
MP:	1965:	532	— % 1,40	YTP:	1965:	5781	— % 0,82		1968:	20071	— % 17,10	MP:	1968:	2680	— % 2,48
BOLU :				MP:	1965:	30471	— % 4,88		1968:	3532	— % 2,85	GP:	1968:	8941	— % 8,29
AP:	1965:	79537	— % 59,25		1968:	19750	— % 4,30		1968:	7950	— % 6,77		1968:	3771	— % 3,17
	1968:	83083	— % 66,61	GP:											

AZ VEREN CANDAN...

Yol ayrımı

Yaşar KEMAL

GERİ kalmış memleketlerde biçimsel demokrasi- nin sökmemesinin türlü sebepleri vardır. Birinci sebebi ekonomik köleliktir.

Ağa - Derebey - Softa - Komprador dörtlüsü bile köleleri olan halkı okutmamışlar, halkı okutmak için atılan bir iki adımı da daha doğmadan boğmuşlardır. Türkiye'de köy halkı bir esirler topluluğudur, her yönüyle. Okuyamamış, okutulmamış. Türkiye'de köy halkı topraksızdır, ortakçidir, ırgattır. Her şeyiyle Ağanın, Derebeyin emri altındadır. Memleketimizde bağımsız bir köylüyü ancak parmakla gösterebiliriz.

Yirmi beş yıldan bu yana ne kadar seçim yapılmışsa aşağı yukarı bütün bu seçimleri bir gazeteci olarak izledim ve bu seçimleri derinliğine yaşamak olanağına kavuştum. Bir partinin seçim şansı, o partide ağaların çokluğu, ya da azlığıyla değerlendirildi her zaman. «Falanca ağa üç bin oyuyla falanca partiye geçti.» sözü bizim uydurma demokrasimizin başıba özel- liklerinden oldu her zaman. «O parti bu ilde çok güçlü. Çünkü on yedi tane ilbarh ağası var, altı tane şeyhi, üç tane derebeyi var.» Hiç kimsenin aklına şu ilde halkın eğilimi günden bundan şu partiyedir, demek, seçimleri halkın eğilimleriyle değerlendirmek geçmedi. Çünkü halkın eğilimi yok, ağaların tutumları, eğilimleri vardı. Ve Ağalar kölelerine istedikleri sandığı oy attırıyorlardı. Ben seçimlerde köylünün, hiçbir şeyden haberi olmayan köylünün bir gaskınlık içinde, ne olup bittiğini hiç anlamadan sandık başına gittiğini çok gördüm. «Ana» diyordu çember sakalı de- likanlı. «Ana, şu odaya girecek kırıntı karnına müh- rü basacaksın.» Ana odaya giriyor çıkıyor, araniyor, bir türlü karnına mühür basacak kırıntı bulamıyor, «oğul» diyordu. «Çeride kırıntı yok ki karnına mühür basayım. Mührü buldum ama, kır atı bulama- dım.» Bunu ayrıcalığı olan bir olay sanmayalım. Beş aşağı, beş yukarı bütün Türk köylüsünün demokrasi tutumu budur. Böyle yüzlerce hikâye anlatılabilir.

Ama diyebiliriz ki, bütün Türk köylüsü, seçimi le, kırıntı da hepimizden iyi bilse ne farkedebilir. Belki de hiçbir şey farketmez. Ağalar suyun gözünü tutmuşlardır. Köylüler ağalarına karşın hiçbir şekilde oy veremezler. Verdikleri zaman toprakları kesilir, ek- mekleri kesilir. Bunun üstüne çıkacak köylünün gücü ve ortamı yoktur. Daha çok ortamı yoktur. Bütün mümkün çareleri kesilmiş bir köleler topluluğunda demokrasiçilik oynamaya kalkarsan, o bir demokrasi değil köle sahiplerinin başka türlü, daha ağır bir dik- tası olur.

Bir de oylar satın alınıyor. Bu kadar yoksul bira- kılmış bir memlekette beş on kuruş verip oy satın alması olan bir iştir. Bugün artık Türkiye'de bir oy borsası kurulmuştur.

Bir de sömürgeci ordusuna katılmış yeni, insaf- sız, canavar bir insan tipi var, tefeciler. Bunlar bir çeşit eşkiyalardır. Belli tabancalı, bileğine güvenen, bğnaz kimselerdir bunlar. İnsaf, merhamet, Allah, ki- tap, insanlık arama bunlarda. İnsan soyunun gördüğü

yepyeni bir insandır bunlar. Paradan başka hiçbir düşünceleri yoktur. İnsanın şimdiye kadar getirdiği bütün değerler bunlarda iflas etmiştir. Bunlar da borç- landırdıkları köylüleri köleden de daha aşağı kullanı- yorlar. Borçlandıkları köle köylüler gerçekten her anlamıyla onların köleleridir.

Bir de din var. Softalar, dininden başka her şey- leri elinden almış, dininden başka, yüzyıllardan bu yana sarılacak dahi kalmamış halkın dinini de kulla- nıyorlar. Ağa - Derebey - Komprador üçlüsüne bir bö- lük insan daha da katılmıştır. Bunlar da softalardır.

Softalar tarih boyunca hep, çoğunlukla halkın ya- nında, halkın önderi değil, yöneticilerin, derebeylerin emrinde olmuştur. Şimdi de kendilerini din adamları sayanların çoğunluğu Komprador -Ağa- Derebey üç- lüsünün kayıtsız şartsız emrine girmiştir. İmam -Hatip Okulları Ağa- Komprador - Derebey üçlüsünün millî güçleri haline getirilmiştir.

Türkiye'de biçimsel demokrasi düzeni bir zo- runluk değil, tepeden inme bir düzendir. Bütün tepeden inme düzenler gibi yerleşmemiş, yerleşmeye- cek, ayakları havada bir düzendir. Türkiye'deki bu te- peden inme demokrasinin, bu ekonomik koşullar içinde başka türlü olmasının da mümkünü yoktur. Böyle bir demokrasiye bile bile lâde,

Ağa - Komprador - Derebey - Softa dörtlüsü bü- tün gücüyle Türkiye'de kurumlaşmaya çalışıyor. Bu çağda, sömürgecilerin emrine girmiş bu dörtlünün bundan sonra kurumlaşmasının mümkünü yoktur.

Bunların kurumlaşması çok uzun yıllara bağlıdır. Bu kadar yeni olan, üstelik de gayri millî olan dörtlünün kurumlaşması, bundan sonra Türkiye'de mümkün de- ğildir. Bunların dayandığı tek güç ekonomik köleleri- nin, üstelik kendilerine düşman olan kölelerin verdik- leri oydur.

Türkiye'deki bu tepeden inme demokrasi, kurum- laşmış bulunan İleri güçlerin, her şeye karşın, böylece bir demokrasi de olsa, başka düzenlerden ehven-i şer- bolmasından dolayı ayakta kalabiliyor. Ağa - Kompra- dor - Derebey - Softa dörtlüsü ne kendisini, ne de bu tepeden inme demokratik düzeni ayakta tutacak güce sahip değildir.

Sömürgecilerin emrindeki Komprador -Ağa -De- rebey - Softa dörtlüsünü böylece büyük güce sahip İle- ri güçler için ayakta tutuyor? Bu sorunun karşılığı çok basit. Kurulacak yeni düzen tepeden inme olma- sını. Halk böylece bir ekonomik kölelikte de olsa, ça- gımızda, köleliğinden sıyrılıp çıkabilir. İleri güçler oyla da iktidara gelebilirler. İleri sınıfı öteki bütün ezilmiş emekçileri uyandırabilir. Ve oyla sömürgecilerin ayakla- rını alaşağı edebilirler.

Ama gelin görün ki, iş böyle değil. Sömürgeci- lerin adamları, Ağa - Komprador - Softa üç- lüsü, yukarıda çizdiğim duruma razı olmuş İleri güc-

lere karşı, hiç de gereken şekilde davranmıyorlar. Ana- yasayı her gün, her an çiğniyorlar. Biçimsel demok- rasinin hiç bir kuralına bağlı değiller. Bir zor düze- ni Türkiye milletine kabul ettirmeğe çalışıyorlar.

Bu seçimler kim ne derse desin, kim nasıl davra- nırsa davranırsın, bütün anlamıyla gayrimedrudur. Tür- kiye İleri Partisi büyük ağırlığı olan bir muhalefet partisidir.

İleri Partisi'nin üyeleri korkunç, amansız bir baskı altındadır. İftiradan, yalandan, tezdirden geç- tik, büyük maddi baskılara karşı karşıyadır. Hiç bir devlet dairesinde hiçbir İleri Partili bir vatandaş mu- aamelesi görmemez. İleri Partili bir vatandaşın işi hiç bir devlet dairesinde görülmez. İleri Partili oldu mu bir va- tandaz açtır, işsizdir. Oy oranı yüzde beşe yükselmiş bir partinin içinde fazla belediyesi olan bir memle- kette bir tek Belediye Başkanı çıkaramamasının sebe- bini biliyor musunuz? Hiç düşündünüz mü? Bunun korkunç bir baskı sonucu böyle olduğunu, Morison fir- ması mümessilinden başka düşünemeyecek bir vatan- daz var mı Türkiye'de?

Sonra taş sopalı saldırılar, cana kasdetmeler... Türkiye İleri Partisi bütün bunlara karşılık vermiş ol- saydı, Türkiye'de kan gövdeyi götürürdü. A. P. Türki- ye'de İleri Partisi'ni sindirmek için paralı bir millî gü- cü ortaya çıkarmıştır. Komünizme Mücadele Derneği adı altında, daha başka adlar altında salt millî yeti- ştiren dernekler kurmuştur. A.P.'nin kendi bünyesinde de bir millî gücü vardır. Kurumlaşmamış sömürgeci dörtlüsü bir millî kurarak denge sağlamak istiyor. İle- ri partisine saldırılar bir yoklama, bir denemidir. Ya- kında CHP'de aynı saldırılarla karşı karşıya kalabilir. Bu, millî gücünün biraz daha güçlenmesine bakar. Türkiye bir takım insanlara, büyük bir muhalefet partisine bir hapishane, bir cehennem yapılmıştır. Bu cehennemde oynanan oynanan oyun anayasaya, de- mokrasiye aykırıdır ve bu cehennemde yapılan seçim- ler gayrimedrudur.

Bir yol ayrımındayız. Adalet Partisi Anayasa sı- nırları içine çekilebilecek mi?

Korkunç baskılardan vazgeçecek mi? Yoksa de- mokrasi kisvesi altındaki bu gayri insani baskı düze- ni böyle sürüp gidecek mi?

Yoksa İleri güçler bu şeytan arabasını bir üfle- yişte havaya savuracaklar mı? Fazlisme son verilecek mi?

Yukarıda anlattığım bütün olumsuz durumlara rağ- men bu seçimde solcuların oylarında artış oldu. Bu- nun anlamı büyüktür. Bu, Türk milletinin düzen de- ğişikliğine can atmasından başka bir şey değildir. Bu, sömürü düzenine Türk milletinin yakın zamanda son vereceğini sağlam bir iğarettir. Elindeki düğümü di- ğine vurdu, diye bir deyimimiz vardır. Türk İleri güç- leri dışlarındaki düğümü ya çözecekler, ya da Türk leri ellerindeki düğümü şimdilik dışlarına vurmuş du- rumdalar. Türk İleri güçleri dışlarındaki düğümü ya çözecekler, ya da Türk milletiyile birlikte silinip gideceklerdir. Yol ayrımındayız ve karar verme za- manıdır, vakit geçirmemek gerekir. Vaktin geçmesi, gerçekten Türk milletine ağır mal olur.

R. Kennedy Niçin

ROBERT KENNEDY — Varan 2...

Cinayetten bir hafta önce bir San Francisco Gazetesi okurlarına seçimlerle ilgili bilgiler verirken cumhurbaşkanlığı için Robert Kennedy'ye oy vermemelerini tavsiye ediyor ve şöyle diyordu:

«Nasıl olsa icabına bakacaklar... Herhalde siz de oyunuzu ölü bir adama vererek harcamak istemezsiniz!»

Bu kehanet bir hafta geçmeden gerçekleşmiş ve Amerika Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin en güçlü adayı 42 yaşındaki Robert Kennedy, 5 Haziran 1968 Çarşamba günü kendisini başkanlığa götüren yolda iki önemli seçimi birden kazandıktan sonra Los Angeles'te Ambassador Oteli'nde genç bir Ortodoks Arap göçmeni tarafından tabanca ile beyinden vurularak öldürülmüştür.

Bu olaydan dört buçuk yıl önce de bir başka Kennedy, Amerika Cumhurbaşkanı John Kennedy, 22 Kasım 1963 günü Texas Eyaleti'nin Dallas şehrinde vurulmuştu.

Robert ve John Kennedy'nin kardeş olmaları dışında, her iki cinayeti birbirine benzeten başka ortak özellikler de mevcuttur.

Dallas, gericiliğiyle meşhur Texas Eyaleti'nin başşehri idi; Los Angeles de, gericiliğiyle nam salmış California Eyaleti'nin başşehridir.

John Kennedy'nin temsil ettiği siyasi fikirler, Amerikan büyük sermaye sahiplerinin ekonomik çıkarlarını halleder ediyordu; Robert Kennedy'nin başkanlık seçimleri arifesinde ortaya attığı siyasi program da, Amerikan büyük sermayesinin keyfini kaçırarak niteliktedir.

John Kennedy, uluslararası ilişkiler konusunda Doğu Bloku lideri Sovyetler Birliği ile «barış içinde rekabetsel» tutum tutmak istemişti; Robert Kennedy de, dış politika alanında Amerika'nın şiddetten kaçınması teziyle ortaya çıkmıştır.

John Kennedy Amerikalı zencilere, beyaz Amerikalılarla eşit haklar tanınması taraftarı idi. Robert Kennedy de, zenci ve fakir beyaz Amerikalıların haklarını savunan bir politikacı niteliğindedir.

John Kennedy, daha çok genç kuşaklara dayanıyordu. Robert Kennedy de bütün seçim kampanyasını genç kuşaklara ve entelektüel gruplara dayandırmıştı.

John Kennedy faşist gericiiler tarafından öldürülebileceğini önceden tahmin ediyordu. Robert Kennedy de sağcıların bir suikast teşebbüsüne uğrayacağını önceden tahmin etmiş, hatta bir gazeteye verdiği demeçte ne tedbir alınır alınsın cinayetin önlenemeyeceğini söylemiştir.

Birinci cinayet

Robert Kennedy niçin öldürülmüştür?

Daha doğrusu, Kennedy'ler niçin öldürülmektedir?

Kennedy Ailesi, Amerika'nın en zengin ailelerinden biridir ve Kennedy'lerin erkek çocukları, büyük gelirleri ni aile servetinden sağlanmaktadır.

Bu zenginliklerine rağmen, Joseph Kennedy'nin Londra Büyükelçiliği zamanında İngiliz üniversitelerine giden John Kennedy ve kardeşlerinin, o zamanlar İngiliz eğitim merkezlerinde hakim olan sosyalizm hava etkisi altında kaldıkları söylenmektedir. Gerek John, gerekse Robert Kennedy, Amerika ortasında «sola açık» bir politikanın temsilcileri sayılmamaktadır. Herhalde şahısları bakımından herhangi bir maddi endişeleri bulunmayan bu zengin aile çocuklarının, sosyal adalet sağlanması uğrunda akıllarının erdiği ve sınıfsal bağlanmalarının imkân verdiği oranda çaba gösterdikleri muhtemeldir.

BUNDAN SONRA NE OLACAK ?

1968 Amerika başkanlık seçimlerinin en kuvvetli adayı Robert Kennedy'ye karşı işlenen cinayet, ilk bakışta ve yüzeyle ayrıntılarıyla tamamen mantık dışıdır.

Kennedy'yi vuran Sirhan çok dar gelirli bir Amerikan vatandaşıdır; Robert Kennedy de fakirleri savunan bir politikacı idi. Sirhan henüz 25 yaşında bir gençtir; Robert Kennedy de tamamen genç kuşağa dayanıyor ve gençliğin sözcülüğünü yapıyordu. Bir ortodoks arap olan Sirhan'ın yahudi aleyhtarı olduğu bildirilmektedir; Robert Kennedy de yahudilerin en büyük düşmanı olan katolik kilisesine bağlıydı. Sirhan «arap» aslından geldiği için Amerikan geleneklerine göre «renkli» insan sayılmaktadır; Robert Kennedy ise «renkli» vatandaşların da teoride olduğu gibi günlük hayatta da beyaz Amerikalılarla eşit haklara sahip kılınmalarını savunurdu. Sirhan gayelerini silah kullanarak gerçekleştirmeye kalkışmıştır; oysa Robert Kennedy hem Amerika içinde, hem de Amerika'nın dış politikasında şiddet hareketlerine daima karşı çıkmıştı...

Evet, ilk bakışta ve yüzeyle görüntüleriyle Kennedy'ye karşı işlenen cinayet gerçekten mantık dışıdır. Ancak, derine inildiğinde ortaya mutlak bir mantık silsilesi çıkmaktadır.

Robert Kennedy'ye suikasti hazırlayan mantık, görmek isteyenler için apaçık meydandadır.

John Foster Dulles'in temellerini attığı Amerikan dış politikası, yani uçurum kenarlığı, aynı mantığa dayanmaktadır. Vietnam'da Amerikan askerlerinin her gün binlerce Vietnam'lıyı öldürmesi aynı mantık sonucudur. Amerikan vatandaşı zencilere ve diğer renkli insanlara resmi Amerikan makamlarının ve beyaz Amerikalıların layık gördükleri insanlık dışı muamele aynı mantıktan doğmaktadır. Washington'da yerleşmiş «baskı grupları» aynı mantıktan kuv-

vet alırlar. Amerikan petrol şirketlerini işleten aynı mantıktır. Amerikan demir çelik sanayine yön veren aynı mantıktır. Johnson'ın kaleminden Türkiye Başbakanı İnönü'ye meşhur mektubu yazdıran aynı mantıktır.

Aynı mantık 22 Kasım 1963 günü, Amerika Cumhurbaşkanı John Kennedy'yi ve 5 Nisan 1968 günü zenci lider Martin Luther King'i herkesin gözü önünde öldürmüştür. Her iki suikasti, akıl almaz bir kışkırtılıkla «hasır altı» edebilmiştir.

Söz konusu mantık, görmek isteyenler için ortada. Mantık, dünyanın en büyük kapitalistlerinin ve emperyalistlerinin mantığı. Menfaate dayanan kaba bir mantık.

Aslında Dulles'in şahsı da önemli değil; Vietnam'da masum Vietnamlılara karşı silahını kullanan Amerikalı asker de önemli yok; John Kennedy'yi öldürdüğü söylenen, fakat suçu kesinlikle tesbit edilemeyen Lee Harvey Oswald da önemli değil; Oswald'ın televizyon kameralarının önünde öldüren Jack Ruby'yi de önemsemek doğru olmaz; Martin Luther King'i öldürdüğü ileri sürülen, fakat hâlâ ele geçirilemeyen sanık da önemli değil...

Önemli olan, bütün bu mantıklı cinayetler arkasında yer alıp kuklaların iplerini ellerinde tutanlardır. Cinayetlerden bilfiil yararlananlardır.

Nitekim, büyük Amerikan kapitalistlerine sözcük etmekle ün yapan «Fortune» Dergisi, mart sayısında şöyle demişti :

«... Büyük işadamları, Robert Kennedy'ye karşı düşmanlık hissi besliyorlar, 1960'dan beri, iş çevrelerinin, cumhurbaşkanı olabilecek bir kimseye bu kadar şiddetle muhalefet ettikleri görülmemiştir. Kennedy ise, bu çevrelerle temas kurmak için pek az gayret sarfetmektedir. »

Peki, esas suçlu silahı çeken değil de, silahı çeken süper gerici ortam ve onu perde arkasından yönetenler olduğuna göre yakın gelecekte Amerika'ya ne gibi olaylar bekliyor?

Öyle ya, Birleşik Amerika için 1968, başkanlık seçimleri yılıdır. Başka deyişle, politik dönemeç devresidir. Bu politik emihiraks noktası özelliklerine eyvelâ tüm Batı Bloku'nu ilgilendiren ekonomik ve sosyal buhran özelliklerini, sonra da Amerika'ya özgü zenci meselesi ve Vietnam Savaşı özelliklerini eklersek, yukarıdaki soruyu sormaya hak kazanırız.

İlk akla gelecek ihtimal şudur : «Uzun sıcak yaz» günlerinde beklenen zenci ayaklanmalarına, Batı Avrupa'dakine paralel şekilde öğrenci ayaklanmalarına eklenebilir, Robert Kennedy'ye büyük yakınlık duymuş olan Amerikan entelektüelleri, sosyal huzursuzluğu daha büyük bir cesaretle yönetme durumuna geçebilirler.

Kısacası, R. Kennedy Cinayeti, normal parlamento yollarından siyasal iradelerini belirtme imkânı azlığı içinde kalmış grupları gımdıye kadar görülmemiş daha büyük şiddet hareketlerine zorlayabilir.

Belki de, batı bloku «süper liderliği» ne özenen Birleşik Amerika bir iç savaşa sürüklenebilir.

Hatta iç huzursuzlukları bahane ederek sağcı, faşist generaller, bir darbe teşebbüsüne dahi kalkabilirler.

Evet, küçük ve geri ülkelerdeki komprador gruplarının kendilerine «efendi» olarak seçtikleri Birleşik Amerika bugün bu ihtimaller ortamına girmiştir. Çünkü, Amerika'nın kapitalist yöneticileri, devrimizin sosyalizm devri olduğunu hâlâ anlayamamaktadırlar. Çünkü, Washington yöneticileri hâlâ modası geçmiş sömürücü usulleriyle atom devri şartlarına ayak uydurabileceklerini sanmaktadırlar.

Oldürüldü ?

Kennedy ailesinin diğer bir bağlantısı da, katolik olmaları sebebiyle Vatikan'dır. Katolik kilisesi, İsa'nın çarmıha gerilmesinden yahudileri sorumlu tuttuğuna göre, bu kiliseye aklı bir şekilde bağlı bulunan Kennedy ailesi fertlerinin yahudi taraftarı sayılmaları mümkün değildir. Hatta, bazı iddialara inanmak gerekirse, John Kennedy, başkanlığı sırasında Ortadoğu politikasında Birleşik Arap Cumhuriyeti Başkanı Nasır'a çok önemli rol tanımıştır. Bu Amerikan plânı, İsrail devlet adamlarıncaya hiç beğenilmemiştir.

Bu iki nokta göz önünde tutulduğunda, resmi makamlar tarafından hem John Kennedy'nin, hem de Robert Kennedy'nin öldürülmesi konusunda gösterilen sebepler açıkca iflas etmektedir.

Hatırlanacağı üzere, John Kennedy'yi öldürdüğü iddia edilen Lee Harvey Oswald'un bir komünist, bir Castro taraftarı olduğu ileri sürülmüştür. Oysa John Kennedy Suikastı ile ilgili olarak hazırlanan Warren raporu, çocukca denebilecek yanlışlıklarla doludur. John Kennedy Suikastı konusunda tanınmış avukatlar ve yazarlar çeşitli kitaplar yazarak Warren Raporu'nu temelinde çürütmüşlerdir. Bu kitaplar arasında en büyük şöret yapan iki tanesi şunlardır: «Rush to Judgment», yazar Mark Lane; «The Death of a President» yazar William Manchester. Bu kitaplardaki görüşleri esas alarak tek başına Kennedy Cinayeti konusunda yeniden soruşturma açan New Orleans Savcısı Jim Garrison da, ANTT'ta yayınlanan açıklamalarında görüldüğü gibi, Warren raporunu tamamen çürütmüş ve John Kennedy'nin, silahsızlanma ve barış yolunda çaba harcadığı için, büyük kapitalistler ve faşistler tarafından öldürüldüğünü, cinayetin büyük bir teşkilât tarafından planlandığını, komünist ve Castro hayranı olarak tanıtılmak isteyen Lee Harvey Oswald'un aslında bir CIA ajanı olduğunu, hattâ Oswald'un da bir piyon olarak kullanıldığını, Kennedy'yi asıl vuranın bir başka meçhul şahıs olduğunu açıklamıştır. Nitekim, katil olarak tutuklanan Lee Harvey Oswald'un konuşmasına meydan verilmeyen, hem de polis himayesinde iken, Jack Ruby adında Polonya asıllı bir müsevi tarafından öldürülmesi, ancak çok geçmeden Ruby'nin de esrarengiz bir şekilde ölmesi ve Kennedy cinayeti tanıklarından 15'inin birbiri arısına zahı zor şekilde öldürülmeleri, meseleye bütünüyle karanlık bir karakter kazandırmıştır.

Sıra Bob'da ...

John Kennedy'nin ölümünü izleyen yıllarda, Kennedy ailesinin fertleri, naitâ küçük çocukları dahi defalarca ölümle tehdit edilmişlerdir. Meselâ, Robert Kennedy'nin küçük kardeşi, özel uçağına yapılan sabotaj sebebiyle ölüm tehlikesi atlatmış, belkemiği kırılmış için henüz tam anlamıyla sağlığına kavuşamamıştır.

John Kennedy'nin başkanlığı sırasında kendisine en yakın devlet adamı olarak tanınan Adlai Stevenson da, suikastten kısa bir süre sonra Londra'ya ziyaret sırasında esrarengiz bir kalb sektesi sonunda ölmüştür. O ana kadar hiçbir kalb rahatsızlığı geçirmemiş olan Stevenson'un Londra'da Amerikan Büyükelçiliği'ni terkeder etmez sokakta yığılıp kalması, diplomatik çevreleri uzun süre meşgul etmiştir.

Robert Kennedy, Ambassador Oteli'nde vurulduktan sonra yerde yatıyor.

Ve nihayet sıra, Robert Kennedy'ye gelmiştir.

Ağabeyinin cumhurbaşkanlığı sırasında Adalet Bakanlığı yapan Robert Kennedy, bazı yorumculara göre, Kennedy ailesinin en dinamik ferdidir, hattâ John Kennedy'ye onun akıl hocalığı yaptığı söylenmektedir.

Dikkat edilirse cinayet, Robert Kennedy'nin öldürülmesi, tam cumhurbaşkanlığına seçilmesinin kesinleştiği bir güne rastlamıştır.

Resmî makamların yaptıkları açıklamalara göre, Robert Kennedy, bir Arap göçmeninin kişisel hıncı sebebiyle öldürülmüştür. Çünkü katil olarak yakalanan 24 yaşındaki Ürdünlü göçmen Sirhan Bigara Sirhan'ın ele geçirilen hatıra defterinde şu satırlara rastlanmıştır: «Kennedy, 5 Haziran 1968'den önce öldürülmelidir.» Cinayet mahalli saatle 4 Haziran'ı 5 Haziran'a bağlayan gece yarısı 24.30'da işlenmiştir. 5 Haziran son Arap - İsrail savaşının bir yıldönümüdür. Hatıra defterinde ayrıca Kennedy'yi tenkid edici nitelikte birçok yazıya rastlanmıştır. Sirhan defterinin bir yerine de «Yaşasın» ibaresini yerleştirmiştir. Ve yine resmî makamlara göre, Sirhan'ın cinayetin teorisi çok uygun görünmektedir.

Evet, Sirhan Bigara Sirhan belki fanatik bir kimsedir, bu fanatizmi onu cinayet işlemeye kadar sürükleyebilir. Ama Sirhan'ın sırf «yahudi aleyhtarlığı» nedeniyle öldüreceği kimse herhalde Robert Kennedy olmamak gerekir. Çünkü yukarıda da belirttiğimiz gibi, Robert Kennedy her şeyden önce mensup bulunduğu katolik mezhebi itibarıyla yahudilere yakın olamaz. Sonra, geçen yılki İsrail - Arap Savaşı'nda Robert Kennedy'nin müsbet vada menfi hiçbir rolü olmamıştır. Nitekim or

Arap «Eğer Amerika'da yahudilere meylettigi için öldürülmesi gereken biri varsa, Kennedy herhalde sonlarda gelir. Bu adam niçin lâik birini vurmaz da, Kennedy'yi seçti?» diye sormaktadır.

Büyük sır neydi?

Cinayetin tam bir açıklığa kavuşması için, Sirhan Bigara Sirhan'ın geçmişinin tamamen aydınlanması gerekir. Şu anda bilinen tek şey varsa, Sirhan Bigara Sirhan'ın Kudüs'lü çok geniş bir ortodoks ailesinin ferdi olduğu, bir süre Amerikan kolejinde okuduktan sonra Ku Kux Klan teşkilâtının aracılığıyla kendisine Amerikaya göç etmek ve Amerikan vatandaşı olmak hakkının tanındığıdır. Ayrıca, kendisini çok iyi tanıyanlar, Sirhan'ın paraya çok düşkün olduğunu belirtmektedirler.

Bu yaratılıştaki bir insanın fanatizmini ve para hırsını okşamak suretiyle kendisine her şeyi yaptırmak mümkündür. Sirhan'a Robert Kennedy'yi vurdurtanlar kimlerdir?

Bu konuda en önemli açıklama, John Kennedy cinayeti'nin soruşturmasını idare eden New Orleans Savcısı Jim Garrison'dan gelmiştir. Garrison, her iki cinayetin de aynı çevreler tarafından planlandığını bildirmiştir.

Çok daha önemli bir iddia ise, Robert Kennedy'nin ağabeyinin öldürülmesiyle ilgili her şeyi bildiği için vurulduğu şeklindedir. Paris - Jour Gazetesi, Robert Kennedy'nin başkan olunca bildiği bütün sırları açıklayacağını, bunun önüne geçmek için cinayetin işlendiğini ileri sürmektedir. Gerçekten de, ağabeyi öldürüldüğü sırada

KATİL SIRHAN
— Kimlerin adamı? —

Adalet Bakanı bulunan Robert Kennedy'nin o cinayetin içyüzünü öğrenmemiş olmasına imkân yoktur. Hatta, Kennedy ailesinin diğer fertleri de büyük bir ihtimalle, bu sırrı bilmektedirler. Ancak, bu sırrın herhangi bir Amerikan vatandaşı, hattâ bir senatör, hattâ hattâ bir adalet bakanı tarafından açıklanmasının önemi yoktur. Çünkü Amerika'da karar verme yetkisine sahip tek şahıs Cumhurbaşkanıdır. Robert Kennedy de, büyük bir ihtimalle Beyaz Saray'a girinceye kadar susmayı uygun görmüştür. Beyaz Saray'a giden yolda ilk engelleri aşmış da en güçlü aday durumuna girince John Kennedy'yi öldürten çevreler öteden beri yahudi düşmanlığını işleyerek kıskırtıkları bir Arap göçmenine bu ikinci cinayeti işletmişlerdir.

Ancak böyle bir sır söz konusu olmasa dahi John Kennedy'nin 'zinde' yürüyen ve belki de Beyaz Saray'a girdiği takdirde ondan daha radikal bir ısrarla bulunmayı planlayan bir devlet adamına egemen sınıfların tahammülü göstermesi asla düşünülemezdi.

Görüldüğü gibi sebepler ne olursa olsun, ölümden iki hafta önce Le Figaro Gazetesi'ne verdiği demeçte belirttiği gibi «eninde sonunda hayatına kastedilecekti.»

Ve kastedildi?
Önemli olan bir Kennedy'nin Beyaz Saray'a girmesini önlemektir. Ve önleildi...

Ted ne yapacak

Şimdi, en küçük kardeş olan Edward (Ted) Kennedy'nin nöbeti devralacağından ve başkanlığa adaylığını koyacağından söz edilmektedir. Ancak bunun için vakit henüz erkendir. Ted'in başkan adayı olabilmesi için bir hazırlık döneminden geçmesi gereklidir. Başkanlık için artık şimdiki başkan yardımcısı Humphrey, Senatör Mc Carthy, Cumhuriyetçi Rockefeller ve Nixon çekişmektedirler.

Kaldı ki, Ted Kennedy cür'et gösterip anı bir kararla başkanlığa derhal adaylığını koysa bile, terör ağı onu da kavrayacak ve Arlington Askeri Mezarlığı'nda iki Kennedy'nin mezarı yanında bir üçüncü mezar daha açmak gerekecektir.

AYI İNİNDE AGA ZULMU ÇEKENLER !

Ahmet Kaya TURAN

CİLO'lar karşında. Bir çanak gibi çevirmişler ovayı.. Eteklere kara lekeler gibi köyler.. Ta.. İlerde seçiliyor Yüksek ova.. Etrafında binlerce genç kız göğsü gibi yükseliyor tepeler.. Baş dumanlı yine, yol yol siyahlıkların süslediği, beyazlara bürünmüş Reşko'nun..

Ayakların altında KIAT (Onluca).. Ağa'ya yığılca karşı duran köy!

Ashıyorum dizginlerine atın.. Ayağının dibinden yükselen duman gözlerime doluyor..

Yerden biten genç köylü yakaladı dizginleri.. «Hoş gelmişsin hocam.. başım gözüm üstüne..» Hoş bulduk diyorum atılarken yere.. «Seni bekliyorlar, na şu ilerdeki damda» diyor.. Bana doğru ilerleyen, başlarından sapkılarını çıkaran köylülerin yüzünde sevinç belirtileri var.. Hoş beşten sonra, üzerinde atlan indigim toprağın altına giriyorum.. Kadınlar en yeni döşeklerini koşturuyorlar.. İtirazlarını boşuna.. Hanı koltukları vardır, içine gömülünce kaybolur insan.. İşte öyle bir köşe hazırlıyorlar bana Kiat'lılar..

«Gel» demişlerdi.. «Gel de halimizi bir gör.. Ayıları koğarak ve de uğrunda bir şehit verdiklerimiz inirimizi, 36 yıldır ölesiyce çalıştığımız halde sırtlarına giysi alamadığımız kadınlarımızı gübrelere içinde yetiştiren çocuklarımızı bir gör, bir de onları dinle.. Dinle de durumumuzu bir yaz başın için.. Yaniyor bağırmız.. Hükümete güvendidik, güvendik te bak ne hale geldik.. Gel hele, gel» demişlerdi..

Dolmuştu oda.. Bu kalabalıktan ürüp, üst üste dizilmiş kara taşların hareketi geçmesinden korkuyorum..

Köyün nüfusunu sorduğum genç elindeki 99'luk tesbih ile hesap yaparken Nasır Örnek anlatıyor:

«36 yıl evvel Başkale'nin Lisek ve Kırvanlı köylerinden göç etmişik buraya.. O köyler dağlık ve taşlıktır.. Ekime elverişli toprak yoktur.. Buraları Ermenilerden kalmıştı.. Geldiğimizde etrafta kimseler yok gibiydi.. Hırvata'da, Şakitan'da ve Gevar'da (Yüksekova) birkaç hane vardı.. Köyü biz kurduk hem de nasıldır..

Bizim oturduğumuz ev kocaman bir ayının ini iniği.. Ben çocuktum o zaman.. Babam Mehmet Örnek «Bu ayıyı öldürmeden bize rahat yok.. Yarın sabah ne yapıp yapıp öldürmeli onu..» diyordu.. Gece kapiya dayadığımız tağı ayı yerinden alıp atmıştı.. Babam kapiya ateş etti.. Sabaha kadar, anam ve kardeşlerim birbirimize sokulup titreyip durduk.. Sabaha dek gözüne uykuyu girmeyen babam, Fransız mazeretini kapıp ayının ardına düştü..

Üç-dört el silah sesi duyuldu öğleye doğru.. Akşam oldu babam yok.. Bütün köylü merak içinde.. Ama kimse korkudan dışarı çıkamıyor.. O gece de uykusuz geçti.. Sabahleyin düstüleri aramaya babam.. Nah.. o tümseğin ardında babamla ayıyı yan yana ölmüş buldular.. Üç kurşunla vurulmuş olan ayı babamın vücudunu parça parça etmişti.. Zor tanıdık..

Köylüler başlarını sallayarak onaylıyorlardı.. O günü tekrar yaşıyor muydun yaşıtların göz yaşları sakallarından süzülüyordu..

Köy nüfusunu hesaplayan köylü «Tamam, buldum» dedi.. 25 hanede 222 nüfus yaşıyormuş..

Toprak Kimin

«Madem ki köyü siz kurdunuz; buraları bombostu.. Nasıl oluyor da toprağa başkası sahip çıkıyor?»

Sorumun üzerine bir gürültü koptu.. Anlatmak için yarış ediyorlar.. Sözeli olarak seçtikleri Caner:

«Bey, o zaman her taraf boştu.. Ağa «Çalışın, toprak sizin.. Ben ne yapacağım bu kadar toprağı?.. Bana da işte, bildiğiniz gibi birşeyler verirsiniz verirsiniz..

Ağamın zorbalığı karşısında Kiat'lılar «Yeti artık!» diyerek oraklarına sarılıp şehre inmişlerdi..

Vermezseniz siz bilirsiniz» demişti baştan.. Sonra, o zaman vergisi vardı toprağın.. Babalarımız vergiden de çekinmişlerdi.. Ama, Ağa da toprağı üzerine tapulamamıştı.. Zaten Ermeniler üzerinde tapuluydu arazi.. Ağa'nın çıkardığı tapu yok ya, arazi tespit kâğıtları 1965 tarihli.. Yani senin anlayacağın, tümü sahite.. Parayla alınmış kardaş..

«Pekiyl, babalarınız vergiden korktukları veya Ağa'ya inandıkları için toprağı sahip çıkmamışlar.. Ya siz neredeydiniz şimdiye kadar?»

«Ah!.. Ah!..» diye göğsünü yumrukladı Tahir:

«Sizi mi Ağa'ya karşı konuşsun?.. Değil toprağı sahip çıkmak.. Başka yerlere gidelim de bir karış toprağı sahip olalım dediğimizde, Ağa «oturun oturduğunuz yerde.. Yoksa sizleri ne yapacağımı bilirsiniz» derdi.. Bir sürü eşiğe beslerdi.. Ağa'nın sözünden sapanlar kör kurşuna çarparlardı..

Nasır Örnek devam etti:

«Bey, Bey!.. Buranın karı Mayısta kalkıp, Eylülde düşer.. Baharı-yanı üç aydır.. Hane başına Ağa'ya ot-buğday biçmek için 45-50 amele veririz.. Çift zamanı en az bir hafta kütanlarımız (Pulluk) eve gelmeden Ağa'ya çift sürer.. 50 bin bağ ot 4-5 saatlik yoldan hayvan sırtında Ağa'nın köyüne taşınır.. Kendimiz, hayvanlarımız için çalışmak üzere bize kaç gün kaldığını var sen hesap et..»

«Bununla kalsa iyi.. Ağa'nın çifti bittikten sonra bize gelir sıra.. Çifte bağlamak için, çift başına birer toklu veririz Ağa'ya.. Vermeyenler giremez tarlaya.. Dahası var: Harman sonu Ağa'nın elçisi gelir, mahsulün onda

Kiat'lılar aç ve perişan bekliyorlar: Hükümet mi yaman, ağa mı yaman?..

birini alır.. Dur!.. Dur, bitmedi daha.. Güz başında Ağa'nın elçisi tekrar gelir.. «Ağa'nın selâmı var, Hane başına 1500 lira versinler.. Vermeyenler gitsin» dedi, der.. Verme de göreyim seni.. Gitmeye kalksan gidemezsin.. Vermez zorundasın..

Yaşar lafa karıştı:

«Böyle olduğu için hâlâ mağarada, toprak altında yaşıyoruz..»

Hasan «Şimdi onlar taksitle zevk sürer, bizim oğlanlar bir kuru ekmek parçası geveler» diyor..

Sol gözü kör olan İri yarı bir köylü hırsla çoraba çıkarıp burnuna uzatı ayağını:

«Bak!.. Bu ayak yollarda dondu.. Şu göz, Ağa'ya bele kadar kar'da gekei götürürken kör oldu.. Yine de yaranamadım Ağa'ya.. Bana bir parça ekmeği çok gördü..»

İnanmaz gözlerle baktım kendime.. Nasır aıldı..

«Doğru söylüyor Beyim, doğru.. Dört-beş sene evvel buralarda ne yoi, ne de iz vardı.. Ağa'ya birşeyler gelecek oldu mu, bir haber salması kâfidir bizim için.. Sırtımıza vurduğumuz 70-80 kiloluk quvallarla, kar yağmur 30 km. yola çıkardık gık demeden.. Hidir Yaşar'ın da ayağı Ağa'ya gekei götürürken kıpır dondu.. Ayağı donsa yalnız iyi, gözü de kör oldu..»

«Bu kadar korktuğunuz Ağa'ya nasıl oldu da kafa tuttunuz?»

Tahir Yaşar söze karıştı:

«1906 yılının Ağustos ayı idi.. Köyümüzden 23 pala (Amele) Ağa'ya buğday biçmeye gittiklerdi.. Ortanca Ağa tarlaya gelmiş.. 25 hanelik köyden 23 palanın geldiğini görünce «Ben köyde kimse kalmayacak, eil orak

tutanların hepsi gelecek diye haber saldım.. Ulan sizin ananızı, avradınızı..» diye öfkelenmiş..

Ağa'nın adamı köy üstüne gelip seslendi.. Tek tek adımızla çağırdı.. Ağa'nın emri.. Herkes beyyüz lira parayla, eline orağını alıp hemen Ağa'nın yanına gelecek.. Gecikirsanız, Ağa kendisi gelecek.. Gerisini siz düşünün..» deyince, aklımız başımızdan gitti.. Hane başına 500 lira bu.. Tam 12500 lira eder.. Hükümetin bankasında yoktur bu kadar para.. Para olmadan da yanına gidemeyiz korkudan.. Buraya gelse karılarımızın yanında dümdüz gidecek.. Ne yapalım derken ikinci haberci olarak köyün muhtarı geldi.. O da aynı şeyleri tekrar etti..

Avratların yanında söğüp-saydırmaktansa, orada bizlere istediğini yapın diyerek toplanıp gittik hepimiz..

Ağa gemsiyesinin ucuna dayamış başını, verdiğimiz selâmı almadı.. Hepimiz karşısında el bağladık.. İkinci zamanı olduğu halde palalar yemek yemeden durup-dinlenmeden çalışıp duruyorlardı..

Neden sonra Ağa başını kaldırıp «Hanı sizin oraklarınız?» dedi.. En yaşlıları olarak ben «Ağam, bizim oraklarımız bu kadar» diye cevap verdim.. Dişlerini sıkıkan Ağa «Parayı getirdiniz mi?» diye gürlledi.. Boyunumuzu bükük..

Şemsiyesini hızla yere çarpan Ağa «Hemen paraları getirin, orak bulun.. Yoksa sizin toptan ananızı, avradınızı..» dedi

Yeti Artık

«Ağam anamızdan kendimizden vazgeçtik Avratlarımızı sövmeye» dediğimizde, elindeki şemsiye-

Arkadaşımız Ahmet Kaya Turan, uçan kuştan bile medet bekleyen ağa kurbanı talihsiz Kiat'lılar arasında

Gözü kör, ayağı topal olmuş, yine de ağaya yaranamamış (venda); Kadınlar ve çocuklar da çileli...

Ankara Yolunda

Üç kişi kalktık gittik Ankara'ya. Tam üç gün boğ boğuna geldik durduk. Yol bilmiyoruz, iz bilmeyiz. Bereket bir adamcağız bize yol gösterdi de Bakan Bey'e çıktık. Tanıdı bizi. «Hemen göndereceğim» dedi. Döndük geldik. Bekle babam bekler. Günlük geçiyor. Yine iki kişiyi Ankara'ya gönderdik. Bu sefer sağlama bağladık işi. Müfettiş almadan gelmedik.

Müfettiş bütün sahte tapuları meydana çıkardı. İyi insanlar da varmış. Bize tam cesaret verdi. İhtiyatı tedbir kalksın dedi. Gitti.

Oyalama

Müdür dava açtı sözde. İş uzaıyıp gidiyor. Hakkıme çıktı. «Hakkıme Bey, çocuk çocuğu getirip kapının önüne bırakacağız. Dağ başında ağıktan öleceklerime, kapınız önünde ölümlere dedik. Hakkıme «Ne yapayım oğlum? Mal Müdürü yanlış dava açıyor» dedi. Artık sabrımız tükenmişti. Nasıl olsa ağıktan ölecektik. Biraz cesaretimiz de gelmişti. Çıktık Müdüre. Durumu anlattık. Eğer doğru dava açmazsa müfettişe bildireceğimizi, Ankara'ya gideceğimizi söyledik. İşler birden düzeldi. İhtiyatı tedbir kalktı.

Hayvan yemini temin etmiştik. İnsanların yiyeceğini temin için köylere dağıldık. Birer ikişer. Sırtlarında buğday çuvalı ile kamyon altında kalan iki gencimizden Sabri Yaşar öldü. Gördüğün şu Esat Yaşar da sakat kaldı.

Patlamış olan başım gösteren Esat Yaşar'ın varasından hâlâ kanlar sızıyor.

Nasır Örnek işte böyle Bey, şimdi Ağa ile Hükümet mahkemede. Hükümet «çıkacakmışınız», Ağa «çıkacakmışınız» diyor. Bakalım Hükümet mi yaman, Ağa mı? Yaşar atılıyor: «Yok arkadaş, yok. Yeni Köprü'den bu yana Hükümetin kanunu pek işlemiyor».

yi bana vurmak için hızla savururken «Sus köpek!.. Senin avradını...» diye sövdü. Yanımdaki arkadaşlar Ağa'nın şemsini tuttular. Sonra nasıl oldu ben de bilmiyorum. Ağzımdan «Yetti Ağa, yetti artık. Küfür etme. Ben üç sene askerlik yaptım. Bir Subay böyle namusumuza sövmeyi...» sözleri çıktı.

Ağa çığına dönmüştü. Ağzından köpükler saçarak «Sizi hemen köyden çıkartacağım. Çıkman diyenin anasını avradını milyonlarca böyle birlikte...» Çalışanlar da işlerini bırakmışlardı. Nasır bağırdı «Yeter bel. Gelin toplanın. Bundan sonra Ağa'yı ne tanıyoruz, ne de emrini dinliyoruz. Hükümeti tanıyoruz».

«Hepimiz elimize orakları aldık. Çocuklara silahları ile yatmalarını, jandarmadan başka kim gelirse gelsin ateş etmelerini tenbih ederek yola düştük. Elimizde oraklar, gece geldik kasabaya. Sabahı pazarmış. Savcıyı gördük, halimizi anlattık «Jandarmaya yazayın. Yarın görüşürüz» dedi. Bir duvar dibine çöküp vaktin geçmesini beklemeye başladık.

O arada Ağa taksiyle geldi. Ağabeyi de merkezdeydi. Biraz sonra Ağa'nın bir adamı yanıma sokuldu: «Şikâyet etmeyin. Sizin için iyi olmaz. Bu Ağa'dır. Hükümet sizin işinizi görmez. Ağa Hükümet demektir. Siz bilmiyorsunuz musunuz bunu? Gelin Ağa'dan özer dileyin» dedi.

Biz özer dilemeye dünden razı idik. Yeter ki Ağa bizi af etsin. Bunun için adama: «Bizim şikâyet etmememiz için, bizi bu işe çıkarmasınlar. Biz bahara kendimiz çıkacağız» dedik. Adam gitti.

Üç Ağa da yazıcının odasında toplanmışlar. Adamı tekrar bize gönderdiler. «Şikâyet etmezlerse kendilerine birşey yapmayacağız. Yalnız bu iş muhakkak köyden çıkacaklar. Defolup gitsinler» demişler.

Çıkalım, çıkalım ama nereye gidelim? Gelen kişi. Bir çatlak buğdayımız, bir bağ otumuz yok. Önce Vali Paşa'ya gittik sonra kaymakama sonra Mal Müdürü'ne...

Hakkârî'de de kime bağ vurduysak, bize iki satır yazı yazmadı. Allah razı olsun. Bir emekli memur bizimle ilgilendi. «Bakın ben dilekçenizi yazayım ama, adımı kimseye açıklamayacağım» dedi. Yemin gart ettik. Biz söyledik, o yazdı. Aldık dilekçeyi Vali Paşa'ya gittik.

Bizi sokmak istemediler içeri. Dinlemedik, vurduk kapıyı girdik. Vali «Nerelisiniz?» dedi. Klat'lıyız Vali Paşamız dedik.

«Ben Klat diye bir köy bilmiyorum. Bu köy kimindir?» Hükümetindir Vali Paşamız, diye cevap verdik. Bizi Defterdara gönderdi.

O gece kasabada kaldık. Sabahleyin Binbaşıya çıktık. Bizi Mal Müdürüne gönderdi.

Bütün Köy Hazine Arazisi Çıktı

Mal Müdürü bizi adamakıllı bağladı. «Şimdiye kadar kör müydünüz? Neden Hazine arazisi olduğunu söyleyip, istekte bulunmadınız?» Başın için beyim, biz köylüyüz. Kanun nedir bilmiyoruz. Ağa'dan korkuya da birşey yapamayız, dedik. Müdür «Ben kaç defadır Muhtarla haber gönderdim. Hazine arazisinden isteyenler müracaat etsinler diye» deyince, Nasır duramadı.

patladı. «Müdür Bey, Müdür Bey. Toprağın yarısı Ağa'nın, diğer yarısı da Muhtarın. Hiç bize söyleler mi?»

Mal Müdürü hazine arazisinin hudutlarını okudu, biz he dedik. Bütün köy Hazine arazisi çıktı. Müdür bize köye geleceğini söyledi.

Gerçekten Emlâk Memuruyla birlikte geldiler. Arazî üzerinde yapılan keşifte de bütün köyün Hazineye ait olduğu görüldü. Müdür bize «Bu işi oturun, baharın gelin size icara verilmiş» dedi. Gittiler.

Kışın ne karışın var ne de görülen. İçimiz rahatlamaya, Ağa'nın hükümete karşı gelececeğine inanmaya başladık. Nisan ortalarında Ağa'nın adamı çıkıp gelmesin mi? «Köyden hemen çıkın. Yoksa buraları mahvedeceğiz» dedi. Biz de kendisine «Ağa'lara selâm söyle. Biz köyden çıkacağız, durucu değiliz. Yalnız Hükümete bağ vuralım da bize yer gösterebilirler. Biz de vatanımız mız, değil miyiz bilelim» dedik.

Ağanın Oyunu

Şafakla koştuk kasabaya. Çıktık Mal Müdürüne durumu anlat-tık. «Peki kar kalksın hemen

Köylüler de uyanıyor

27 Mayıs 1960 devriminden sonra temel konular halk katına yayılmaya başladı. Ve gittikçe köylülerin de aralarında konuştukları başlıca konu oldu.

1960 öncesi grevden söz açmak suçtu. Orhan Kemal'in «Grev» adlı hikâyesi yüzünden savcılığa ifade verdiğini anımsayalım bir. Gene 1960 öncesi Amerika'yı eleştirmek, emperyalist amaçlarını ileri sürmek Türkiye'de vatan hainliği gibi bir şeydi. Toprak reformu ağıza alınmıyordu. Sosyalizmi bırakın, sosyal adalet deynimi bile iürkütücüydü. Hele düzen hakkında konuşmak... Bütün bu korkular, yasaklar, 1960'tan sonra yavaş yavaş silindi ve silinmeye devam ediyor.

Bugün grevlin hikâyesini yazmayı bir tarafa bırakalım. İşçilerimiz grv yapıyorlar. Bu hakları yıllarca «Türk işçisi cahil» gerekçesi ile verilememişti. Temel haklardan biri olan grevini alan Türk işçileri, görüldü ki kıyameti ko-parmıyorlar...

Toprak reformu, sosyal adalet, vergi adaleti bugün en tutucu partilerin bile başlıca sloganları oldu. Ortanın Solundaki partinin genel sekreteri «Bu düzen değişmelidir» diyor her konuşmasında. Yazdığı kitaba bu adı veriyor. TİP ödünsüz sosyalist olduğunu söylüyor. Profesörler Anayasamızın sosyalizme açık olduğu fikrinde birleşiyorlar. Gazetelerde, dergilerde daha çok toplumsal ve ekonomik konuda yazılar yayımlanıyor. Çeviri yayınlar, bilhassa bilimsel konulu çeviri yayınlar birbirini kılıyor. Öyle ki okuma gücünü, normal okuyucunun okuma gücünü çoktan aştı bu yayınlar.

Bütün bunların sonucu eski tabular da birer birer yıkıldı, yıkılıyor...

Bugün Türkiye'de öğrenci, öğretmen, subay, memur, işçi, esnaf hep birlikte bu konuları konuşuyorlar. Hatfâ köylere, en küçük köylere bile yayılmaktadır bu konular. Gideceğiniz bir köy kahvesinde bir çiftçinin toprak reformu, vergi adaleti, sosyal adalet, sosyalizm konularında sizinle tartışabileceğini —yeterli veya yetersiz— umutlayın.

Seçim önceleri yapılan konuşmaları karasabının ardındaki köylü, koyun sürüsünün başındaki çoban da dinliyor. Ve mutlaka, yavaş da olsa etkisi oluyor.

Nadir Nadir, eski Köy İşleri Bakanı L. Yurdoğlu ile Torbalı ilçesinin Hortuna köyüne gidiyor. İzlenimlerini 22 Mayıs günü Cumhuriyet'te şöyle anlatıyor:

«Daha L. Yurdoğlu'nun ağzından bir kaç cümle dökülmüştü ki ortalıkta çetin bir tartışma havası esmeğe başladı. Hayret yahut Yedi sektiz yıl içinde neiler öğrenmemişti bizim köylümüz: toprak davasını biliyorlardı, kredi mekanizmasının nasıl haksız yere küçük bir azınlık hesabına işlendiğini biliyorlardı, bütün fiyatların ne maksatla köylü aleyhine dü-şürüldüğünü, sömürü politikasından kimlerin yararlandığını biliyorlardı ve bu-günkü bozuk düzenin hangi koşullar altında düzeltilebileceğini de anladığını belli ediyordu. Lebit Yurdoğlu'nun sözü-nü kesenler arasında CHP'ye kışmış eski CHP'li'ler de vardı.

— 1961'den sonra bunca yıl iktidarda kaldınız, bu söylediklerimizi o zaman neye yapmadınız? diye soruyor du genç bir sofor vatandaş. TİP'li olduğunu öğren-diğim bir başkası:

— Hem fakir köylüye toprak dağı-tılacak diyorsunuz, hem de verimli ol-

duğu takdirde büyük işletmeleri sanipie-rine bırakılacak diyorsunuz. Yani biz gene hava alacağız. Öyle mi?

Hortuna'lı köylü vatandaşlar ara-sında geçirdiğim iki saat içinde çok şey öğrendim, ferahladım, yarınımıza daha bir umutla bakar oldum...

Gerçekçi, aydınlatıcı yazarlarımızdan Cumhurbaşkanı kontenjan senatörü Na-dir Nadir, elbette bu yazısında önemli bir gerçeki belirtiyor. Bu durumu tamir bölgesine yaptığı gezinin izlenimleri ola-rak gazetesinde birkaç gün vazda da Yedi sektiz yıldır çok şeylerin değiştiğini sık sık yazılarında belirtti.

Gerçekten Türkiye'de yedi sektiz ya-dan beri çok şey değişti ve değişmekte-dir de. Bu değişim daha da hızlanacak. köprülerin altından sular hızla akmaya devam edecek, çok değil dört beş yıl son-ra eski camların hardak olduğunu gö-receğiz. Bu sonuca bizi götüren, her gün hallda beraber olmamızın, halkın içinde yaşamamızın bize öğrettiği gerçeklerdir.

Şu bir gerçektir ki köylü bir halk olan Türkiye'de köylüler de uyanma-ya başlamıştır. Ama bu uyanış bugüne değin yavaşmış, geçmiş, bugün de yete-rsizmiş... Bunlar söylenebilir. Fakat bir uyanışın olduğu asla inkâr edilemez. Ve artık hızlanmaktadır uyanış. Buna engel olmak artık olanaksızdır. Geciktirici yollara basırmaya kalkmak da zarar-lıdır. Bu öyle bir güçlü uyanıştır ki, önündeki engelleri de aşar. Çünkü em-a ya tutunmuştur.

Tarihsel gelişim, determinizm, çeviri kitapları, örgütlerle basırmı bir kus-mu bu uyanış hızlandıracaktır. Olaylar ve en büyük ders olan yaşıntı da uyan-ma varyozu olarak uyanımyanlara dank dank vurarak uyandıracaktır.

Behzat AY

BELLEĞİMİ dolduran hızlı imgelerin içinden sıyrılıp, bugün Türkiye'de verilen oyları düşünüyorum. Üç haftadır memleketten tek haber gelmedi. Belki bu akşam ya da yarın bir şeyler öğreniriz.

Aksi gibi, sabah karanlığından beri Notre-Dame'in çanları nefes aldırıyor insana. uyku sersemliği içinde «tamam» dedim, «papaz yamaları da iktidarı ele geçirdiler!» Oysa «Pentecotes» bayramı imiş.

Demin Berkes'le Notre-Dame'in bahçesinde güneşlendik, bir takım uslu çocuklar, gecekondulu mahallelerinde aç kalkanlar uğruna para topluyorlar. Yabancı işçilerin dayanma güçleri az, oralarından çeşitli haberler geliyor, durum hiç iyi değil. Fakat hepsi kararlı, oyun bozanlık eden yok.

İki hafta önce pazar günü (26 Mayıs) De Gaulle «Reform'a evet, çirkefe hayır» demişti. Bu söz üstüne yapılan şakaalar bir oltu doldurur. Ertesi günü Paris duvarlarında resimli binlerce afişçik: «Çirkef O'dur.» Dün duydum, kimi açığözler onları duvardan ustalıkla koparıp Amerikalılara 20 Dolar'a satıyorlarmış. Bu da bir ticaret.

Dün sokakta iki kath bir otobüs için de, tepeleme Amerikalı ihtiyar kızlar

gördüm, renkli camların arkasından, kırmızı bayraklı grupların UNEF'in çağrısı ile düzenlenen nümayişe gidişlerini seyreliyorlar, şaşkınlık içinde, «French Revolution by night» başladı bile, dün gece Sorbonne'da Benedit'i dinlemek için «proleters» kılığında sık bayanlar eksik değildi, iki gün önce Etoile'da De Gaulle'ü desteklemişlerdi.

26 Mayıs'ta, akşam üstü bir arkadaşım uğramıştı, az önce radyoda dinlediği bir haberi anlattı: Boğa güreğinde dünyanın en ünlü toreadoru Cordobes, canavar misali bir boğa ile cebelleşirken, arenaya bücür ve zayıf, gencecik bir seyirci atlamış, boğanın üstüne üstüne yürüyüp, boynuzundan yakaladığı gibi küt diye yere çalmış.

İster misin, dedim arkadaşına, burada olan bitenler şimdi anlattığım hikâyeye benzesin!

Hikâyeler bir yana, seçim kampanyası alabildiğine başladı bile, yani Pompidou Hükümeti sendikalara 27 Mayıs 1968'de verdiklerine ek olarak, yeni kazanç ve haklar tanıma zorunda.

Verilen değil, koparılan bu hakların anlamı ne? Hükümet, yıllardan beri yürüttüğü siyasî ve iktisadî çizgiden vazgeçmek mecburiyetinde kalacak. Sendikalar, fabrikalar içinde siyasî faaliyette

bulunabilecek, denetimleri artacak, işçi ücretleri yükselecek, fiyat artışları ile kazançlar arasında zaman zaman denklemeler olacak. Bu şartlar içinde Ortak Pazar ister istemez askıda kalacak, üstelik ziraatçıların baskıları devam edecek.

Dolar ve Sterlin krizine, Frangın krizi eklenince, kapitalizmi bu buhrandan kurtaracak çareler azaldıkça, önümüzdeki aylarda beklenmedik olaylar tekrar belirecek.

İçinde yaşadığım ve bildiğimi zannettiğim Fransa'yı, zenginliğine ve durumuna yaşadığım Fransa'yı, Mayıs olayları allak bullak etmeğe yetti.

Ücretli tatil, iyi gıda, sosyal sigorta, araba ve televizyonla doyurulmuş ya da uyutulmuş sandığım işçi sınıfı, iyi gücü bırakıp, Sorbonne dışında ve içinde, büyük toplumunun iflâsını, eskimiş değerlerin çöküşünü, yeni yaşantı kurallarını tartışıyorlar.

Kimdi, «insan yalnız ekmekle doymaz» diyen? Barakın ekmeği, demek ki insanoglu, iki parmak biftেকে ve iyi garapla da doymaz, istediği gay bambaşka.

Her alanda aynı sorun, aynı davranış, aynı değişiklik isteği, aynı atılgenlik. Fransız radyo-televizyon özerkliği

çözülüyor, sinema ve tiyatrocular yıllardan beri sayıkladıklarını kopartma yolundalar. Güzel Sanatlar Akademisi, mimarlar, doktorlar, kol kol bütün kültür ocakları işgal edilmiş durumda, önce işgal, sonra konuşma eylem: «çindeler, sanırım istediklerini koparacaklar.

Siyasî sorunlar elbette önemlerini yitirmiş değiller, seçim kampanyası görülmeyen bir çekişme halini alacak, doğru, fakat aynı sırada her kurumda sosyalizmin bilinci yerleşme genel provasını yapıyor; Fransız sosyalizminden bahsediyorum, olan bitenler içten geime bir millî kararlar uygulanma yollarını arıyor, Fransa, Fransız sosyalizmini kurma aşamasına yaklaşıyor.

Seçimlerin sonucu, küçücük bir farkla tutuculara ya da devrimcilere zaferi verir gibi olacak, fakat ne olursa olsun, üçüncü Fransız devrimi yeni mevizlere yerleşecek, tekrar halkın kararı ile ileri sürülecektir. Bu ilk umulmadık nöbeti hazırlayan organik çelişiklikler, birikimler, azalmak şöyle dursun, artacaktır, geri dönüş noktası ağılmıştır.

NOT: Unutmadım, ekliyorum; gençler hayatlarının en güzel günlerini yaşıyorlar, yorgunluktan sen-

DÜNYADA YEDİ GÜN

Fransa Sosyalizme gidiyor

Hüseyin BAŞ

İR süredir dünyanın çeşitli yerlerinde patlak veren gençlik hareketlerini, batı ülkeleri için «gençliğin ruhsal bunalımı», sosyalist ülkeler için ise «batı liberalizmi yönünde bir gelişme» şeklinde yorumlamakta acele edenlerin sayıları bir hayli kabarık olmuştur. Oysa, Fransa'daki olayların, umulmadık bir sıçrayışla çok daha önemli ve temel düzeylere erişmesi, giderek emekçi yığınlarıyla ülkenin zenginliklerinin kaymağını göttükçe artan bir ıstahla gövdeye indiren mutlu azınlık arasındaki iktidar mücadelesinin son meydan savaşlarından biri haline dönüşmesi, bu takımın tarihî rüyalarını kabusa çevirmekle kalmamış, tarihsel gelişmeyi dün olduğu gibi bugün de hiç anlamadıklarını ortaya koymuştur.

Fransa'da patlak veren olaylar, yeryüzünün çeşitli bölgelerinde Yankee emperyalizminin gölgesinde bir avuç mutlu azınlığın azgın ve doymak bilmeyen çıkarlarını ilâhiyeye sürdürmeyi düşleyenler için mutlakla ibret alınması gereken bir ders, sert ve kesin bir uyarı, bulun-

maz bir örnek olarak ortaya çıkmıştır.

Olaylar batı ülkelerinin belli kesimlerinden gelen yorumların ne denli yitiride kaldıklarını göstermiştir. Gerçekten de, bugün, ne sosyalist bazı ülkelerde bağıştiren dalgalanmalar «batı tipi bir liberalizme yöneliş» —özel tegebbüs anlayınız—, ne de batıdaki gençlik hareketleri sadece gençliğin ruhsal bunalımı ya da daha yuvarlak deyişle «şifkesi» gibi, burjuva takımına daha az zararlı, daha az uyku kaçıran gelen psikolojik bir izahın sınırları içinde kalmıştır.

Sosyalist ülkeler kesiminde görülen iktidar transferlerine ve onunla birlikte gelişen gençlik hareketlerine gerçekçi bir biçimde bakanlar, bu gelişmeleri Stalin sonrası döneminin, yani daha demokratik, dünya politik ve ekonomik konjonktürünün koşullarına daha uygun, kuşkusuz kaynak düşünce ve yöntemlere daha sadık bir temele kesinlikle oturtulmasından doğan tabii sarsıntılar olduğunu görmekte zorluk çekmemişlerdir. Mesele şüphesiz çok daha karmaşık ve köklüdür. Ne var ki, bu gelişmelere, herhalde Kravcenko edebiyatı meraklılarının istedikleri yönde değil, tam tersine, çeşitlilik içinde yeni ve dinamik bir bütünleşmenin belirtileri olarak bakmak, daha sağlıklı ve hele daha gerçekçi bir yorum olacaktır.

Fransa'nın en güçlü işçi örgütü CGT'nin Paris caddelerinde yaptığı büyük yürüyüş..

Öte yandan, Fransa'daki olayları da yine zengin ülkeler gençliğinin bunalımı, yada üniversitenin bünyesinde bir reforma yönelen ve orada bitecek bir hareket olarak görmek de yanlışdır. Fransa'nın en zengin ve prestijinin en yüksek düzeyde bulunduğu bir sırada içine düştüğü vahim durumu, sadece olayların patlak vermesinde büyük rolü olan Nanterre Üniversitesi'nde olup bitenlere yada imkânsızlıklar artık camlarına tak ettiği için sokaklara dökülen öğrencilere gereksiz bir sertlikle polislerini saldırtan de Gaulle'in içişleri Bakanı'nın şahane densizliğine

bağlamak mümkün değildir. Toplumsal patlamanın gerçek ve tek nedeni, büyük sermayeye dayanan ve on yıldır emekçi yığınlarının en temel haklarını hiçe sayarak büyük sermayenin yüzde yüz hizmetinde sürdürülen politikadır. Büyük olayların başlamasına sebep olan ötedeki olaylar, temelde için için kaynayan ve artık taşmağa hazır olan bardağı taşıran son damlalar, yada barut fıçısının fitilini ateşleyen rünye olmuştur.

Ve toplumsal patlama, Gaullist yönetimin tatanah, yalduzlu büyüklük paravanasını yırtmış ve onun ardındaki emekçi yığınlarını büyük sermayenin kutsal çıkarları adına kıyasıya soyan, hor gören sefil politikayı kulağından tutarak kamuoyunun gözleri önüne sermiştir.

General de Gaulle yönetiminin kaynaklarına eğilenler, Gaullizm'in temel çelişkilerini saptamakta, son on yıllık süre da-

hli, hiçbir zaman güçlük çekmemişlerdir. Gerek savaş bitimini izleyen dönemde, gerekse de Fransız kolonyalizminin iflas masasına oturduğu dönemdeki iktidarında Gaullizm'in ortak yanı, yine bu çelişme, giderek bu dâilite olmuştur. Gaullist yönetimi belirleyen bir başka yan da, ülkedeki kaosu parlamenter demokrasinin sırtına yükleyerek demokrasi ve istikrar adına demokrasinin her zaman ezilmesidir. Gaullist yönetimin dördüncü cumhuriyet iktidarının temel dinamiğini ise, General'e Cezayir'de ordunun zedelenen prestijini kurtaracak, Cezayir'in Fransa sınırları içinde kalmasını sağlayacak tek adam olarak bakan, sonra da ters bir manevra ile karşı karşıya gelince, general'e karşı kıyasıya savaşan OAS'in sağcı takımı teşkil etmiştir.

İktidarının temelinde 3 Mayıs'ın askeri cuntası yatan Gaullist iktidarın on yıldır demokrasî kisvesi altında sür-

Fransız öğrenci hareketinin lideri Daniel Cohn - Bendit, Sorbonne'da yaptığı basın toplantısında diğer gençlik liderleriyle...

deleyerek. Kavgalar, anlaşmazlıklar, gecikmeler, sabırsızlanmalar ne olursa olsun, işçi-talebe birliği gerçekte olacaktır.

dürdüğü çoğunluk diktasının çelimesi, dışta gerçekçi ve sağlıklı bir politika, içte ise iliklerine kadar anti-sosyal, yüzdeyüz büyük sermayenin hizmetine adanmış bir politika. General de Gaulle'in dış politikada, doğu ülkeleriyle ilişkilerinde, Amerika'nın ekonomik ve politik hegemonyasından ayrılmada sağladığı başarıları yadsımak ve bu yönde katettiği mesafeyi görmezlikten gelmek elbetteki mümkün değildir. O kadar ki, bugün Fransız komünistleri, dış politikada, Gaullist yönetimi yere vurmakta son derece etkin ve verimli bir işbirliği içinde bulundukları Mitterand'ın sol federasyonundan çok General'in dış politikasına daha yakındır. Buna karşılık, iç politikada bütün mekanizma la-safsızca emekçi yığınları aleyhine ve büyük sermayenin yararına işlemektedir. Cezayir meselesi'nin çözümüne, her türlü gelişmenin ve kalkınmanın tek engeli olarak ileri sürülen politik istikrarsızlığın ortadan kalkmasına, düzenli ve aralıksız yönetime rağmen, temel feifese büyük sermayenin kârlarına kâr katmak olan Gaullist yönetim, sosyal sorunlara eğilmek gereğini hiçbir zaman duymamıştır. Nihayet son olaylar üzerine, işçilerin kârlara katılmasını öngören ve bugün kabineye alınan Gaullist soiciu Prof. Rene Capitant'ın hararetli destekçisi olduğu utangaç Vallon tasarısını benimsemiştir. Ancak, bugün can havliyle sarılmak istenilen sanunun aşında bir yutturmacadan ibaret olduğunda, büyük sermayenin birtakım ayak oyunları ile işçilere hiçbir şey koklatmayacaklarını bilmeyen kalmamıştır. Sokakları, fabrikaları, işyerlerini, üniversiteleri tutan işçilerin, öğrencilerin, artık emeklerinin ürünlerine olduğu gibi, fabrikaların yön-tim ne de bizzat ve tavizsiz istilik istemekte direnmeleri, emekçi yığınlarının bundan önce öteden beri sürdürülen yuturna-

ca, oyalama politikasına katıyen yanaşmayacaklarını ortaya koymaktadır.

Büyük sermayenin mutemed adamı Pompidou'nun General'i bile geride bırakarak umulmayan bir enerji ve cesaretle canını dişine takarak mücadele etmesi, General'in önce referandumu, sonra da vazgeçip seçime gitmesi, askerlerle görüşmelere katılması, köylüye gitmesi, sokaklara dökülen, fabrikaları, işyerlerini, üniversiteleri tutan 12 milyon emekçinin bilinçli ve kararlı ve son derece etkin direnişinin karşısında uğramış pan'in ifadesidir.

Çok daha sağlam koşullar altında girilen seçimlerde, iktidarı sol cepheden zor koparan Gaullist yönetimin bütün bunlardan sonra, bu garlılar altında seçimi kazanması son derecede uzak bir ihtimaldir. Seçim kararı, çekilip gitmeyi bir türlü hazmedemeyen takımın zaman kazanma taktiğidir. Gaullizm'in foyası bütün çıplaklığıyla gözler önüne serilmiştir. Emekçiler, «On yıl yeter artık!», demişlerdir. Dünyaya bağımsızlık, bilinç, özgürlük ve demokrasi alanında çok kez örnek olan Fransa'da De Gaulle sonrası'nın mutlu ve aydınlık dönemi başlamıştır. Sol güçler, emekçilerin iktidarını ele almaya hazırlanmaktadır.

General de Gaulle, Gaullizm'in birbirleriyle çelişki içinde olan iki temel yanıyla da dünyaya bulunmaz örnekler vermiştir. Birincisi, dünya uluslarına Amerikan hegemonyasından koparak özgümlü, gerçekçi bir politika izlemelerinin mümkün olduğunu ispat etmiştir. İkincisi, büyük sermayeye dayandığı sürece, bir yönetimin ne denli istikrarlı ve düzenli olursa olsun, emekçi ve yoksul halk yığınlarının yarasına asla merhem olamayacağını ve bu oyunun yine ne denli kuvvetli ve zengin olunursa olursa, emekçi ve halk yığınlarının lanthaye yutamayacağını göstermiştir. Ders ortadadır. Veyl anlamayanlara...

ant yayınları

ANT okurlarının, her bakımdan güvenerek okuyabilecekleri seçme eserler yayınlanmak üzere kurduğumuz ANT YAYINLARI, sizlere sunacağı ilk kitapların hazırlıklarını sonsa erdirmek üzeredir. Çok yakında aşağıda açıklamış olduğumuz kitaplardan ilk olarak Ernesto Che Guevara'nın «SAVAŞ ANILARI», Stokley Carmichael'in «SİYAH İKTİDAR» ve Emile Burns'un «MARKSİZMİN TEMEL KİTABI» isimli eserleri okurlarımıza sunulacaktır.

Savaş anıları

Efsanevi İhtilaleci ERNESTO CHE GUEVARA'nın ANT'ta özet olarak okuduğumuz Küba savaşı anılarının bütün ayrıntılarıyla bir araya getiren ve halen Avrupa'da satış rekorları kıran kitap...

Siyah iktidar

Amerikan sençellerinin genç lideri STOKLEY CARMICHAEL, bu ay yayınlanan bu eserinde sençellerin içinde yaşadıkları ağır koşulları bütün çıplaklığıyla gözler önüne sererek Amerikan toplumunu gerçekçi bir biçimde eleştiriyor ve Amerika'yı baştan başa sarsan «Siyah İktidar» hareketinin esaslarını açıklıyor.

Marksizmin temel kitabı

Bugün Türkiye'de en çok tartışılan konulardan biri de Marksizm'dir. Gerçi Marksizm üzerine birçok kitap Türkçeye çevrilerek yayınlanmıştır. Ancak, bu dünya görüşünü herkesin anlayabileceği şekilde basit olarak açıklayan bir temel kitabın yokluğu daima kendisini hissettirmiştir. Emile Burns'un bu eseri, bu ihtiyacı karşılayacaktır.

Yaşantım

Ünlü Sovyet ozan YEVTUÇENKO'nun adı Türkiye'de de yayılmış, gürleri zaman zaman dilimize çevrilmiştir. Ancak Yevtuçenko'nun kimliği hakkında fazla bir şey bilinmemektedir. İşte bir otobiyografi olan bu ünlü eserde YEVTUÇENKO kendisini, sanat hayatını ve Stalin dönemini anlatmakta, bu arada Sovyet sanat dünyasına da ışık tutmaktadır.

..Ve Yaşar Kemal

Dünyaca tanınmış Türk romancısı YAŞAR KEMAL'ın bundan böyle bütün eserleri ANT YAYINLARI tarafından yayınlanacaktır. YAŞAR KEMAL'ın ilk olarak yayınlanacak üç eseri, hiç mevcudu kalmamış olan ORTADIREK ve YER DEMİR GÖK BAKIŞ ile bu serinin son kitabı olarak yeni yazılmış bulunan ÖLMEZ OTU'dur.

ANT YAYINLARI hakkında etraflı bilgi almak yada sipariş vermek isteyen okurlarımız ve bayilerimiz «Cağaloğlu - Başmusaşip Sokak, Emek Han, 16/29 İSTANBUL» adresindeki yayınevimize bizzat başvuracakları gibi, «ANT YAYINLARI - P.K. 701 - Şişeci İSTANBUL» adresine isteklerini mektupla da bildirebilirler...

Antakya'da işçiye karşı patron Sendika ittifakı!

Fransa'da gündürdür süregelen işçilerin yeri diğer ülkeler topluluklarına sığmadığı sırada bizi Antakya'mızda bir başka olay meydana geldi. Sokak politikası yüzünden gazetelerde yer almayan bu olay guydı : Antakya'daki Akıf adlı dokuma ve ipçilik fabrikası işçileri 6 aydanberi ücret ve diğer haklarını alamadıkları için Fabrikasının ve TEKSİF Sendikasının camlarını tasma tutmuş ve polis-jandarma atıfı ile kanlı çatışmalara girmişlerdir. Olaya Vali de müdahale etmiş, işçiler çoluk çocuk açız. Haklarımızı istiyoruz diye bağırıyorlardı.

Patron mu Gangster mi?
AKİŞ Fabrikası işverenleri 800 işçiyi haraca keşmiş, onlara bir kurus bédmeden korkunc bir sömürü düzeni kurmuştur. Patron, namı olaş bir sömürüye karşı direnilirse hükümet kuvvetlerinin kendisini koruyacağını da hesap etmiştir. Nitekim, değil yalnız yasaları, insanlığı, insafı da tepeleyen patrona karşı emekçilere dirsek çevirmiş ve öbür yapıldırma tıttakı hık kez emekçilere dirsek çevirmiş ve öbür ya nın ahlaksızlığını, kepezeliğini görmedikten gelmiştir. Oysa hükümet kuvvetlerinin yapması gereken iş sorumsuzun da sorumsuzu patron bozuntusunun kulağını tutup onu insafa ve yasalara uymaya çağırmaaktır. Ama düzen onların düzeni, yönetim onların yönetimi, fabrika onların fabrikası. Öten boru da onların olacağı elbet.

Sendikaya bakın sendikaya..
Amerikan dolarlarının Türkiye bekçiliğini yapan, kapitalizmin olduğu kadar emperyalizmin de

kulu Türk-İş emekçi sınıflarını en büyük düşmanıdır. TEKSİF adlı sendika bu düşman Konfederasyonunun üyesidir. Antakya olayları sırasında fabrika camları ile birlikte TEKSİF Sendikası'nın camları da tuz buz olmuştur. Acaba neden? Ve neden durum ciddiyet arzince bu sendika işçiyi fabrika camlarını kırmaya sevkeden olay, 6 ay ücret alamamakla ve sonuçta ne olacağını bilememekten doğan moral çöküntüsünün ve maddi sefaletin sonucudur. demek zorunda kalmıştır? TEKSİF Şubesi'nin camları da parçalandığına göre bu kez patron bunun nedenini, işçiyi sendika camlarını parçalamağa sevkeden olay, işçileri 6 aydan beri aç, sefil ve perişan bıraktığımız halde Sendikamız buna birtakım çıkarlar yüzünden göz yumması ve işçilerin de bu numarayı yutmasından anlaşılmıştır. Şu halde patron sendikaya, ve sendika da patrona bel bağladığındandır ki Akis Fabrikasında kepazelik düzeni kurulmuştur. İşçinin emeğini sömürmek değil, onun emeğini tümden almak ve karşılığında metelik bile vermemek amacı ile sendika-patron işbirliği kurulmuştur. İşte sarı sendikacılık denilen neşe budur. Yoksa sendika ağalarının dediği gibi sendika ağalığına karşı kurulan ikinci sendikalar sarı sendika değildir.

Patron sömürüyor. Patronun kuklası sendikalar sömürüyor. G  vurlar sömürüyor. Sözün kısası emekçi iliklerine değin sömürülüyor. O halde ne yapın emekçi? Oturup beklesin mi? Neyi, kimi?   Durs diyeceksin bu

düzene siyasal yoldan.. Hem de ilk kez saptım sendika ağalığını yıkarak. Hem de satım patronlara, gâvurlara kul olmuştum sendikalara hesap sorarak. Yok başka çaresi bu işin. Yok başka çaresi kurtulmanın, sömürülmenin...

Kâni ŞENGÜL
*Kutu fabrikası
işçilerine
oyanan oyun*

Hafta kırımlarında Tekele bağ-
lı bir işyeri var : Cibali
Kutu Fabrikası. Ora işçilerinin
öyküsü eskidir. Yıllarboyu, Ba-
kanlık, Genel Müdürlük, Fabrika
Yöneticileri, aynı işyerinde ve
işkolunda kurulu sendikalar ve
de sırfından kopmuş kiralık
adamlarla ezilmiş durmuştur.

Profesyonel sendikacılar için
Kutu Fabrikası, bir petek gibidir.

Bundan beş altı yıl önce, genç bir adam çıkar ortaya. Dinamik, çabuk ve dürüst görünüştür. Tüm işçiyi peşine takar, sendika kurar, sonra sendikayı Mülkiyat Federasyonuna üye yapar.

İşçi kadını ile erkeği ile devrimci ve sola dönüktür; ama çaresizdir. Bir kez, Ahtapot kolunu uzatmış ve genç sendika liderini sınıfından koparıp almıştır. Artık tüm eylem, pazarlık ve komisyona gizliğine oturtulur. Genç adam, önce ücretli kadroya geçer. Sonra, altına bir arabacı çekilir. Bu da yetmiyormuş gibi, Bir silyası Partinin kontenjanun-

Bir profesörü terlettiler!

- **Tekstil Sendikası'nın** geçen hafta TÖS salonlarında düzenlediği seminerde, sendika temsilcileri, sosyal sorunları kendilerine işbirlikçi bir görüşle izah etmeye çalışan Prof. Orhan Tuna'ya kargı çıkararak «Bu anlatışlarımız Türkiye'nin gerçekleriyle bağdaşmıyor. Ücretle sermaye geliri arasında bir adalet var mıdır?» diye sormuşlar, Tuna'nın işverenleri savunmaya kalkışması üzerine «Bütün bunlar uyutma politikası. Haklarımızı bizzat kendimiz alacağız. Yok başka çaresi bu işin, demislerdir. Seminer, işçi sınıfının sorunlarının artık yetkili uzmanlarca ele alınması gereğini ortaya koymuştur.

San İl Meclisine aday gösterilir.

Müşkiirat Federasyonu, işkolu seviyesinde toplu sözleşme yap-
par. 1500 için, gecikmiş 8 ay-
lık zam farkları var. Gereksiz ve
tepeden inme bir kararlar, her
işçinin, birer aylık zam farkla-
rını Federasyona devretmeleri
istenir. İşte kıyamet de bundan
sonra kopar..

İşçiler, fabrikada kendilerine yeni bir lider bulurlar. En kısa süre içinde, mütegebbsi heyet, sonra da sendika kurulur. 1500 işçinin 1250 si, üç gün içinde, noter huzurunda istifalarını verip, kendi sendikalarına yazılırlar. Aİdat, yalnız ikibuguk ıradır. Yöneticiler amatördür ve zorunlu harcamalar dışında, kasadan bir kuruş dışarı çıkmamaktadır. Buna karşın, Müskirat Federasyonunda aİdat, 12,5 (onikibuguk) ıradır. Yani tam bir kat

İşsiz, İşçinin öz sendikasının bu bilinçli direnci, Federasyonun canını sıkıyor. Yeni sendikayı, yani eski üyelerini, âkîit sendika olarak dâva eder. İstifalarda usulsüz olduğunu, dolayısıyla geçersiz sayılacağını ileri sürer. Mahkeme bilirliği tayin eder. Bilirliği, noterlikte latifa işlemi yapıldığı saatlarda, Fabrikadan kaç kişinin izni ile çıktığını, kartlardan araştırmağa koyulur.

İşçi, karardır, tek bir fikir
tek bir inang içinde direnmekte-
dir. Bu arada, hâkim, bilirkişi
ve federasyon yöneticileri, duru-
mu işyerinde tetkik etmek ama-
cıyla fabrikaya gelirler. O anda,
tüm işçi korkunç bir patlama
halinde, sendikacıları giddetle
protesto eder.

Üyeler, ögle paydoslarında, iş saatleri dışında ve de kısmen izinli olarak, noterliğe gittikleri n' kanıtına kabası içindedirler. Bu dâvayı kaybetmeler dahi, yeniden istifa edecekler ve kendi kaderlerini kendileri tayin edeceklerdir.

Sendikaların, işçi hakları için kurulan örgütler olduğu söylenir. Hatta Müskirat Federasyonundaki dostlarımız da aynı kanıdadır. Ama günümüzün olaylarına bunun korkunç bir aldatmaca olduğunu, aslında tüm işçilerin sendikalar için çalıştığı ve varolduğu gerçeğini ortaya koymuştur.

Federasyonun yaptığı toplu sözleşmede, işçinin saat ücretine 60 kuruş zam alınmıştır. Kute Fabrikasında işçi, sabahın sekizinden, akşamın sekizine dek çalışır. Bunun iki saati yüzde el-H zambidir. Yani bir günde on üç saatlik ücretle hak kazanır. Haftada ortalama olarak 70. ayda ise, 280 - 300 saat çalışılır. Günde 780 kuruş zam farkı alan işçi, bir ayda brüt 200 lira farkı sendikaya hibe etmek istemektedir. 1500 işçinin 200 er H-ra ödediğini düşünürsek, karımıza 300.000 (üçyüzbin) lira gibi ciddi bir rakam çıkar.

Hazreti Süleyman'ın hazinelerine sahip olan Müskirat Federasyonu, yılların gilesini çekmiş Kutu Fabrikası işçilerinin yakasından artık elini çekmelidir.

Türk işçilerinin, tam özgürlük içinde, beğenmedikleri sendikalarından ayrılmalarını önleyen kanunlar, İtalya ve İspanya'daki katolik usulü boğama kanunlarından da sert ve girift hükümler tasamaktadır.

Ismail CÖL

Reklam, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLAM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

ŞİDDETLİ

BAS

AĞRILARINA KARSI

GRIPIN

**başarı ile
kullanılır!**

GRİPİN 4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir

Yeni Ajans : 2510/473

Tek sendika, tek konfederasyon fikri faşizmin savunuculuğudur

Kemal SÜLKER

Adalet Partisinin bu kez de seçimlerde çoğunluk sağlanmasında, iktidara sırtını dayayan ve dış kaynaklardan beslenen bazı sendikacıları yeni hedeflere itmiştir. Üst basamakları ılgıl eden bazı sendikacıların göre, kendileri dışında kalan veya kurulu bulunan bütün işçi örgütlerine karşı esert tedbirleri uygulamak lazımdır; işçi hareketini yalnız kendileri

temsil edecektir; başka sesler çıkaran ve işçi hareketini başka planda geliştirmek isteyenlere karşı «vurucu kuvvet» haline gelmek zorundadır. Bu nedenle daha fazla dış yardım-la daha etkin mücadele yapılmalı ve kendilerinden başka bu alanda hiçbir güç ayakta durmamalıdır.

Hemen söyleyelim ki, işçileri işkolunda bir tek sendikada ve bütün sendika veya federasyonları bir tek işçi konfederasyonunda toplama fikri faşizmin ta kendisidir. Hitler de o kafadaydı ve Franco da aynı kafadadır. Hitler'in bütün dünyaya yaptığı kötülükler ve getirdiği felâketler henüz hafızalardan silinmemiştir. Franco'nun karıştığı sorunlar Türk basınında az yer tutsa bile, dünya basını izleyenler, İspanya'nın neleceğe gebe olduğunu kolayca tahmin etmektedirler. Geri bırakılmış ülkelerdeki millî uyanışı ve sınıfsal bilinci körletmek için emperyalizmin kimlere destek olduğu artık bilinmeyen bir sır değildir.

Türk-İş çevresinde köşe başını tutmuş bir takım sendika ağaları şimdi şu fikirleri de ortaya atmaya başlamışlardır:

«Benim partim de Türk-İş — Hükümetim de Türk - İş — Saygın da Türk - İş'e...»

Bir batıl sendikacının okuduğu an kasıkları çatırcasına güleceği bu sözler, ne yazık ki üyesi çok fazla bir işçi sendikasının desteklediği görüş olmuştur. Oysa o sendikanın yöneticilerinin pek çoğu bugün iktidarın emrindedir ve işçilere sadece aldatıcı edeyen insan gözüyle bakmaktadırlar.

Türkiye'nin en çok sömürülen işçi grubu elbette tarım işkolunda çalışanlardır. Bu çilekeş işçileri uyandırmak ve asırlardır süregelen sömürülerine son vermek için tek çıkar-yol, onların devlet yönetimine ağırlıklarının koymalarıdır. Bu sağ-ımdığı takdirde, parlamentoda temsil edilen sosyal sınıfların oy oranı emekçi sınıflar yararına değişecektir. O zaman, iktidarların bugüne kadar çözümlenememiş istemedikleri birçok sorunların başında bulunan tarım iş kanunu ve toprak reformu hemen gerçekleştirilecektir. Fakat geri kalmış sendikacılara asılan yeni fikir şu olmaktadır:

Tarım işçileri tek bir sendika etrafında toplanırsa, senelerden beri hükümetler tarafından tam bir oyalama politikasına hale getirilen tarım iş kanununun bir an evvel çıkarılması için büyük bir baskı grubu meydana gelecektir.

Şimdi de tarım işçilerini, kendi sınıflarının bilincine erdirmek için İleriye sürülen bu fikir, işin altında yatan amacı bilmeyenler için pek cazip gelecektir. Tarım işçilerini bir sendikada toplamak fena

mı? diyeceklerdir. Ama bu görüşün altında güçlendirilen fikir, Türk işçi hareketini tutucu gevreyelerin emrinde ve anti-emperyalist amaçtan soyulmuş olarak yozlaştırmaktır.

İşçileri aldatmakta yarar gören gerici sendikacılar, tekstil işkolundaki uyanık işçilerin Türkiye'nin gelişme çizgisinde ilerlemesinden endişe edenlerle ortak görüşte bulunduktan, son günlerde şu gerçek dışı haberi de yaymışlardır:

Tekstil ile Tarsus'ta kurulu Çukurova Sanayi İşletmeleri TAŞ İplik ve dokuma fabrikası ile basma fabrikası arasında halen yürürlükte bulunan ve 31 Mart 1968 de sona ermiş olan işyeri düzeyindeki toplu sözleşmenin yeniden yapılması için taraflar arasında pazarlık görüşmelerine başlanmıştır

Oysa Tarsus'taki bölge sendikası Tüm-İş, adı geçen işyerinde toplu sözleşme yetkisini almış ve toplu pazarlık masasına oturarak bir hayli gelişme de göstermiştir. Salahattin Başkan'ın başkanlığındaki sendikanın başarısı, Çukurova'da belki de öteki tutucu sendikayı bir hayli geriletecektir. Her işkolunda tek sendika ve Türkiye'de tek konfederasyon ilkesine kapılmış hayalperestlerin esert tedbirleri, yalan haber yaymadan sonra şimdi de kanunları çiğnemek şeklinde kendini göstermiştir. Deri işkolunda kurulu Kazlıçesme'deki Tadı-sis'in henüz körpe varlığı bile işverenlerden yana olabilecek eyleme düşen kişilerin saldırılarına uğramış binalarına satan sendika fiiretilleri gasıp suçunu bile işlemekten kaçınmamışlardır.

Bu ve benzeri işaretler, devrimci güçlere karşı girişilecek yeni saldırı planları içinde şimdilik en çok üyesi olan işçi ad-ha bir örgütün de faşizmin eli sopası SS leri durumuna getirileceğini göstermektedir.

Bu durum, devrimci güçlere 24 saatte 24 saatlik iş düştüğünü göstermektedir. Bunu iyi bilelim.

Hadise yaratan plak
AŞIK FERMANI

947- Avraddım
Ne ararsan insandadır
Odeon Plak: Mılas Han
Rıza Paşa Yokuşu İst.
(ANT DER. 477)

CİFTE İNDİRİM!

BU HAFTADAN İTİBAREN
ABONE OLMAK SURETİYLE

Dergisi'ni

84

Kuruşa okuyabilirsiniz

Her hafta 125 kuruş vererek okuduğunuz ANT Dergisi'ni bundan böyle yüzde 33 indirimle 84 Kuruş'a okuyabilmek için

ANT'a abone olunuz

ANT'ın yaz aylarında uygulayacağı yeni abone tarifesi şöyledir:

**YILLIK 44 LİRA
6 AYLIK 22 LİRA
3 AYLIK 11 LİRA**

İndirimli tarifieden yararlanmak için havale kâğıdının arkasına açık adresinizi yazarak «ANT DERGİSİ P. K. 934 — SİRKECİ — İSTANBUL» adresine göndermeniz kâfidir.

**ABONELERİMİZE
İNDİRİMLİ KİTAP**

ANT'a abone olanlar, ayrıca, yakında ANT YAYINLARI tarafından yayınlanacak olan kitapları da abone süresi içinde yüzde 20 indirimli olarak temin edebileceklerdir. Bunun için de abonelerimizin, yüzde 20 indirim fiyat üzerinden kitap bedelini «ANT YAYINLARI — P.K. 701 — SİRKECİ — İSTANBUL» adresine posta havalesiyle göndermelerini ve havale kâğıdının arkasına abone numarasıyla hangi kitabı istediklerini yazmaları yetecektir. Böylece, ANT'a abone olanlar, hem dergilerini yüzde 33 indirimle okuyacaklar, hem de ANT YAYINLARI'ın yüzde 20 indirimli temin edilecekler; bir kalemde iki büyük imkândan birden yararlanacaklardır.

ANTA DERHAL ABONE OLUNUZ

İçimizdeki Şeytanı.

2 Haziran seçimleri, Bahâîlî başınıda, bir kaç yazar hariç, hiçbir ciddi tahlille tabii tutulmadan, tamamen kişisel politik eğilimlere göre değerlendirildi.

Bu değerlendirmelerin en güçlü yanı, her iki parti de oy artırmadığı, aksine oy kaybettiği halde, gerek CHP'li, gerekse AP'li yazarların ezafesi den dem vurmaları oldu. Oysa, 19 sayfa-rımızda da açıkladığımız gibi, 2 Haziran seçimlerinde hem adet olarak, hem oran olarak oy artıran tek parti Türkiye İşçi Partisi idi. Buna rağmen, seçici yazarlar, sonuçları tahrif ederek, TİP'in vatandaşlar tarafından sefahetlendiğini, reddedildiğini yay-makta birbirleriyle yarış ettiler.

Yeni Gazete'de Hikmet BİL, CHP'nin büyük başarı kaydettiğini ileri sürerek TİP'in aldığı sonucu şöyle değerlendiriyordu : «Yoksul balık deritlerini, milli gelir dağılımını ele alıp iktidarı Amerikan uçaklarıyla suçlamış olan TİP ise, bu iddialarına seç-menin pek aldırış etmediğini bir daha görmek fırsatını bulmuş-tur. Türkiye, kolektivist TİP'e ittifak etmemiştir. TİP'iler şimdi bunu, halkta henüz beklenen bi-ling uyandırmış, şeklinde yorumla-yacak ve teselli bulmağa çalışa-caktırlar. Tabii böylece de, kendi kendilerini aldatmağa devam edeceklerdir.»

Yeni İstanbul'da Kurtul Al-tuğ, sahada oy kaybeden CHP'nin ilerleme gösterdiğini iddia ederek «Bu başarı Ecevit'indira başlıklı yazısında şunları yazı-yordu : «Seçim sonuçları açık-landıkça anlaşılacaktır ki, CHP, tahminlerin aksine, bir iler-leme kaydetmiş bulunmaktadır. «Ortaman Solu ile yola çıkan, şu düzen değişecektir» parolası ile kampanyayı tek başına yürü-ten CHP'nin Genel Sekreteri, par-tisine yeni oylar getirmiştir.

Akşam Gazetesinde Çetin Al-tan seçim sonuçları henüz belli olmadan yazdığı fıkrasında «1966 ıra seçimlerinde 23 seçmenden bir kişi sosyalist bilince kavuşmuş bulunuyordu Bugün 15 seçmen-den bir kişinin sosyalist olduğu kanısındayız. Yani sosyalist oylar-ın yüzde 4'ten yüzde 6'ya çık-masını, beklendiğimiz normal bir

O da solcuymuş !

Adalet Partisi'nin solcu kanadından bir Prof. Ay-dın Yalçın vardır. Dünün kara «übbü» profesörü ve bugünün kara şapkalı po-litikacı. Aydın Yalçın'a göre «Marksizmi Kur'an-ı Kerim yenecektir, demek, ciddiyetten uzakmış!

Kur'an-ı Kerim'i ve Asr-ı Saadeti hafife alan dogmatik bir zihniyetten başka ne beklenir?

Sadece Marksizmi de-ğil, dinsizliğin, küfrün her çeşidini Kur'an'la yenece-giz. Örneğin Devr-i Sa-adet'ten alan bir nesli yetiştiriyor. Sayın karacübbe-li, skolastik ve dogmatik zihniyetli, dipnotlu, bilim-sel kişiler istemeseler de..

MEHMET ŞEVKET EYGI
(Bugün - 4.6.1968)

gelişim olarak değenlendiriyor-ruz» demişti. TİP'in aldığı oylar bu orana oldukça yaklaştığı halde, aynı gazetenin YORUM'unda «TİP'in oy kazanımın umulan ölçüyü bulmadığı» ileri sürülerek ve CHP'nin düşen oylar ı artmış gibi gösterilerek Ece-vit seçimin tek ve hakiki galibi ilan edildi : «CHP beklenenden de öte bir başarı sağlamış, yüz-de 28,5'luk oy oranını, ajans ha-berlerine göre, yüzde 33'e çıkart-mıştır. Parti içi ve dışı en ağır saldırılara uğramasına rağmen, Ortaman Solu politikasını parti-sine hâkim kılan Bülent Ecevit, gerçekte bu seçimlerin tek ve ha-kiki galibidir.»

Saçı yazarlar ise, gerçek oy oranlarını hesaplamadan seçim sonuçlarını Sofun hezmeti ile anlatmakta tereddüt etmediler.

Bâhiâlîde Sabah Gazetesinde Abdurrahman Şeref Laç «Zaferi-miz, muhterem Genel Başkanı-muz Süleyman Demirel'e ve bü-

tün Adalet Partililere kutlu Türk Milletine hayırlı ve muba-rek olsun» diye başladığı yazısın-da TİP'in gelişmesini görme-mezlikten gelerek şöyle yazı-yor-du : «Hele büyük ve tehlikeli lâf-larla milletün yüreğini tüketen Türkiye İşçi Partisi'nin, terakki kaydetmediği; aksine kendisini tutar görünmüş olan bir kısım vatandaşların da zahiri ittifakını alenen kaybettiği ve böylece tam bir karışıklık gerileme yoluna gir-diği anlaşıldı. Bu seçimlerde de, AP'nin zaferi büyüktür ve mü-bhîmdir. Bunun şüphe götürür tara-fı yoktur.»

Bugün Gazetesinde Mehmet Şevket Eygi de, TİP'in artan oylarını düşmüş gibi göstererek se-viyersiz bir ifadeyle şunları yazı-yor-du : «Seçimden önce, komü-nistler, cart curi ediyorlardı. «1966'da başa geçeceğiz» diye bağırıyorlardı. Millet bizi istiyor, diyorlardı. Seçim oldu ve hava aldılar 1963 seçimlerinde aldıkları kadar bile rey alamadılar. İnşallah 1969'da iyice silinip gidecekler. Cehenneme kadar yolları var zaten!»

Dünya Gazetesinde Bedî Fa-lik de, AP'nin çöküşünü gizleye-rek tahrifçilikte ümmetçi kale-m-sorlardan geri kalmıyordu : «Se-

çim sonuçlarının ilk ve temel mânası, vatandaşın ne CHP tav-siyesine uyarak iktidara adura demek, ne de daha asırı uçlara kapılarak cartık yetersi diye ba-ğırarak niyetinde olmadığını gös-termesidir. Aksine, vatandaş ik-tidarı tam anlamıyla destekle-miş, ona sahip çıkmıştır.»

Son Havadis'te Mümtaz Faik Fenik de, «Tercübe tavsamı fazla yaşamada» başlığı al-tında tahrifçilik kervanına ka-tılıyordu : «Bu seçimlerde mu-halefetin ve bilhassa solcuların umdukları dağlara kar yağmı-tır. Aradıklarını artık o dağla-rın arkasında da bulamaz hale düşmüşlerdir. Açıklanan netice-ler göstermiştir ki, amme vicia-nı, ortanın soluna da, sola da itibar etmemiştir. Fakir fakara dostunuz diye geçniş kendi ık-ırlarına bakanların ne oyunlar peşinde kostuklarını sezmiştir. Ve kararını ona göre vermiştir.»

Tercüman Gazetesinde Ahmet Kabaklı da şöyle diyordu : «Aş-ırı solun sloganı şu idi : Ulus bilincleşiyor... Gerçekten de öyle oldu. Son seçimden beri ikibüçük yılda iyice bilinçlenen milleti-miz, aşırı solun zorbacı, ulüfeçi, hürriyet, gelenek, töre ve ahlâk muhalifi partisinin sildi süpürdü. Rusya'ya ve onun insanlık dışı rejimine teslim olmanın, hatta sempati değil, temayül göster-menin bile nefret doğuracağını gösterdi. 150 yıldan beri yaptık-mız hürriyet mücadelelerinin so-nuçunu can bahasına koruyaca-ğın bir daha ispatladık.»

CHP taraftarı yazarların, sağ-çı kalemlerin gerçekleri tahrif etmelerine karşılık, Abdî İpekci ve Nadir Nadi, seçim sonuçları-nı daha ihtiyatlı bir dille de-ğeri-lendiriyorlardı.

Milliyet'te Abdî İpekci TİP'in mahallî seçimlerde başarısız kaldığını ileri sürerken bunu ne-denini şöyle izah ediyordu : «Ama mahallî seçimlerin genel seçimle-re oranla özel şartları bulunduğu bilinmektedir. Bu husus dikkate alınır ve TİP'in Senato ve Mil-letvekilliği seçimlerinde topladığı

oylar göz önünde tutulursa, bu partinin süçüncü parti olmak iddiası kabul edilebilir. Henüz kabul edilemeyecek iddia, TİP'in 1966'da başa geçeceğini dir. İş-çi Partisi'nin topladığı oylar, böyle bir ihtimalin çok uzağında bulunduğunu göstermektedir.»

Cumhuriyet'te Nadir Nadi TİP'in bu seçimlerde ilerlediğini be-lirtmek şöyle yazıyordu : «TİP bu seçimlerde, belki umduğu ka-dar değil, ama gene de bir iler-leme kaydettin görünüyor. İkti-dar partisinin tükenmez mah in-kânları karşısında kasasının tatatılır bulunmasına, istelik sağ kanattan ağır dolusu haka-retlere, hattâ taş sopalı sal-dırlara uğramasına rağmen yav ru muhalefet partisi bu heona-meyi başarıyla atlattı, diye-biliriz.»

Eşitlik düşmanı

Herkesi aynı seviyede bulundurmak, evvelâ in-sanın fitratına mugayir-dir. Dünya nizamı ise, herkesin aynı ahval ve ge-railt altında bulunmasını imkânsız hale getirmiştir. Herkes eğit olsun, herkes «sosyal adalet»e kavuşsun diye bar bar bağırıp mey-dan nutukları atanlar, bu eşitlik tabirini çoğu defa mutlak mânada ele al-makta ve gafilleri böyle-ce kandırmak istemekte-dirler ki, azıcık idrâki, az-cık akli bulunan insanın bunun düşünülmesinin bi-le doğru olmayacağını derhal kabul ve tasdik et-tiği görülür.

N. MUSTAFA POLAT
(B. Sabah - 4.6.1968)

Başbakanı böyle olursa ...

Kepirtepe'de İlköğretmen Okulunun lokalinde aldılar çevresini Demirel'in... Bir genç kadın öğretmen «Ben burada edebiyat öğretmeniyim. Çocuklarıma hep basmakalıp kitaplar okutuyorum» dedi.

«Niçin?»

«Çünkü müthiş basık var efendim. Yok sosyalizmdir diye okutmuyorlar, yok falanca yörden sakıncalıdır diye engel olunuyor... Meselâ ben çocuklarıma Yaşar Kemal'i okutamı-yorum...»

Bir anda müthiş bir sessizlik oldu... Yer sarsıntısı olmuştur sanki... Ve yüzü daha bir soldu bu genç kadın öğretmenin...

Ve Başbakanın cevabı:

«Biz her türlü fikir hareketini serbest bırakıyoruz. Ama komünizme hayır...» Yani Yaşar Kemal komünist mi, demeyi düşündü genç kadın, diyemedi... Ve Başbakan devam etti:

«Sonra kızım Yaşar Kemal'den başka okutacak kimse bulamadın mı sen? Meselâ bir Hasan Paşa'yı okutabilirsin, bir Evliya Çelebi'yi...»

CELALETTİN ÇETİN
(Akşam - 4.6.1968)